www.svoboda.org.ua

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — by order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 28-го ВЕРЕСНЯ 1920. ЧИСЛО 117. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, SEPTEMBER 28, 1920. No. 117.

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕГАТИ З ГАЛИЧИНИ В РИЗІ.

ДАЮТЬ ПОЛЬЩІ 10 ДНІВ ЧАСУ ДЛЯ ЗАКЛЮЧЕННЯ ПЕРЕМИРЯ.

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕГАТИ З ГАЛИЧИНИ В РИЗІ.

Відень, дня 16. вересня, 1920.

До Риги виїхали на мирову конференцію представники уряду Східної Галичини др. Кость Левицький, др. Осип Назарук і др. Лука Мишуга.

Панує загальне переконанє, що справа Східної Галичини тепер значно поправилась.

ГАЛИЦЬКІ ЖОВНІРИ ПЕРЕЙШЛИ НА УГОРСЬКУ УКРАЇНУ.

Відень, дня 16. вересня, 1920.

Галицькі українські жовніри, в числі 2000 люда, котрі бились під командою генерала Кравса проти большевиків, покинули Петлюру з причини його зречення Галичини в користь Польщі, і з гарматами та цілим узброєнем перейшли через К[illegible]ати на Угорську Україну.

[illegible]МОЩУЄ ДОРОГУ ДО МИРА— ВІДСТУПАЄ ГАЛИЧИНУ ПОЛЬЩІ

[illegible]ОТЬ СВОЇ УСЛІВЯ.

(Спец. Преса").

РИГА, 24. жовтня. — Адольф Іоффе, голова большевицької мирової делегації, яка веде переговори з Поляками, зелектризував сьогодня понурий настрій на засіданню мирової конференції і викликав справжнє заінтереснення, коли він предложив Польщі умови розему зі сторони русского правительства. Ті умови містили в собі рівнозначно ультимат, що совєтська Росія розпічне зимовий похід, коли на протязі десятьох днів не буде заключений розем.

Предложенне прийшло цілком несподівано, бо на порядку сього дня були польські пропозиції мира у відповідь на большевицькі услівя в Минську. Тому польська делегація не могла дати ніякої відповіди на несподівані услівя. М. Іоффе сказав, що большевики не бояться продовжувати війну, але хочуть сейчас знати, чи мир єсть можливий.

Єсть думка, що большевики своїм виступом зискали тактичну нагоду, бо в той спосіб виключається проволікание і робиться польське становище тяжким, бо Поляки надіялися наперед прелімінарів (приготовавчих загальних засад) мира, а описали щойно умов перемиря.

Ті, що слідять мирову конференцію, є того погляду, що большевицька метода молота приневолить делегацію працювати день і ніч, коли вона має радити над прелімінарями ще перед днем 5. жовтня.

Услівя, на яких совєтське правительство предкладає прелімінарний мир, що зміряє до перемиря, є коротко такі:

„Русске совєтське правительство, приняло до відома заяву польської делегації, що вона не може приймити первісні услівя русско-української делегації в справі зменшення чисельної сили польської армії, в справі демобілізації польських воєнних заводів, в справі віддачі оружа і передачі зелізничого шляху з Волковиск до Граєва в руки совєтського правительства. Тому совєтське правительство зрікається тих умов і висловлює готовість звернутися до союзної Української Республики за такою самою заявою".

В заяві висловлена готовість по стороні большевиків приняти мінію далеко на схід від лінії Курзона. (Лінія Курзона мала бути коло Перемишля і Галичині — ред.). Це потверджує їхню заяву, що вони не будуть робити трудностий ізза границь. Тверяжчи, що совєтське правительство зробило все можливе для пристішення мира, заява каже дальше:

„Цілий Русскій Центральний Екзекутивний Комітет єсть приневолений заявити, що згадана висше пропозиція має значінє лише на 10 днів. Коли по їх упливі не буде підписаний прелімінарний мир, Рада Народніх Комісарів буде мати право змінити услівя".

Нові совєтські пропозиції пофають всі давнійші домагання, щоб збольшевичити Польщу і щоб Польща покинула всякі претенсії до Галичини. Нові пропозиції дають далеко більші вигляди на мир, ніж до тепер.

Заяву свою зачав Іоффе від того, що він обжалував аліянтів о те, що вони пхають Польщу до нової зимової кампанії з наміром знищити: Польщу і Росію.

М. Іоффе сказав, що совєти згодяться на самовизначенє спірних країв, а то: Білоруси, Литви і України і жадав, щоби Польща признала їх независимість. Він заявив, що совєти згодяться на плебісцит буржуазії (!?) у Східній Галичині, без домагання уживання совєтських метод, бо Галичина не була збольшевичена. Поляки одначе мусять признати совєти, так як вони істнують в инших краях.

Русскі совєти, говорив М. Іоффе, ізза ріжниць в думках що до пробування плебісциту, відложать дискусію над методами так, щоб приспішити мир.

Московський Центральний Комітет є готов „ПІДПИСАТИ РОЗЕМ І ПРЕЛІМІНАРНИЙ МИР НА ПІДСТАВІ ЛІНІЇ, ЯКУ ПРИЗНАЛО БИ ЗА ГРАНИЦЮ МЕЖИ ПОЛЬЩЕЮ І РОСІЄЮ, А ЯКА ЙШЛА БИ ЗНАЧНО НА СХІД ВІД ГРАНИЦІ ПОСТАВЛЕНОЇ АЛЯНТСЬКОЮ НАЙВИСШОЮ РАДОЮ З ДНЯ 3. ГРУДНЯ 1919 РОКУ, ТАК, ЩОБИ СХІДНА ГАЛИЧИНА ЛИШИЛАСЯ НА ЗАХІД ВІД ТОЇ ГРАНИЦІ".

ТАК ОТЖЕ ГАЛИЧИНА ЛИШИЛА БИ СЯ В РУКАХ ПОЛЯКІВ.

(А ще перед кількома днями заявляв Іоффе, що совєтська Росія не лишить Галичини Полякам).

Посім М. Домбскі предложив польські прелімінарні услівя, приготовані ще перед заявою М. Іоффе. Вони обіймають:

1. Признанне независимости Польщі і не вмішуванне в її внутрішні діла.
2. Означенє границь не в дусі історичної мести, але на підставі справедливого переєднання життєвих інтересів.
3. Обі сторони є рівнорвартні в договорі.
4. Обі держави годяться на свобідний культурний, релігійний і язиковий розвиток.
5. Щоб совєти зреклися всякого домагання якоїнебудь реституції зі сторони Польщі за видатки польсько-совєтської війни.
6. Виміна бранців і зворот коштів їх удержання.
7. З підписанєм прелімінарного мира мають бути установлені спільні мішані комісії, щоби перевести виміну цивільних бранців і закладників.
8. Взаїмна амнестія для польських і русских горожан.
9. Сейчасові переговори в ціли виготовлення мирового договору.
10. По підписанню мира отворенне пересправ для піднятя торговлі.
11. Польща не має ніякого зобовязання з того приводу, що давнійше була частю російської імперії. Взаїмне зречнене претенсій до державних дібр.

ДОГАДУЮТЬСЯ, ЩО СОВЄТ ЗЛОМИВ УСЛІВЯ ЗАДЛЯ ВІЙСКОВИХ НЕВДАЧ.

РИГА, 24. вересня. (Телеграма „Н. Й. Таймса"). — Друге засіданнє польсько-русскої мирової конференції викликало драматичну несподіванку сьогодня.

Адольф Іоффе, голова большевицької делегації, представляючи нові російські услівя, заявив, що совєтське правительство готове зречися домагання зменшення польської армії, домагання віддачі оружа, застановлення воєнного промислу і контролі спірної зелізничої лінії.

Це неожидане вивішенє білого прапора наступило наслідком розказу з Москви, яке насіпло сюди щойно попереднього вечера. Його рішено на окремім засіданню Центрального Екзекутивного Комітету совєтів, скликаного экраз для цеї цілі. Цей розказ мусів бути великою несподіванкою для самого Іоффе, бо ще перед кількома днями він говорив, що Росія буде обстоювати розброєнє Польщі.

Було також звісним, що Поляки були приготовані відкинути всяке постороннє вмішуванне до справ державної оборони. Це було би отже безнадійною перепоною мира, а зміна становища Росії тлкується тим, що Москва уважає за поважне положенє на поли бою—що найменьше під теперішню пору.

ДАЛЬШІ НАРАДИ КОНФЕРЕНЦІЇ.

РИГА, 26. вересня (А. П.). — Русско-польська мирова конференція буде радити дальше сьогодня. Надіються, що совєти відповідять на польські протипропозиції. М. Іоффе згодився на це на просьбу М. Домбского, хоч Поляки ще не готові дати відповіді на совєтські предложення з пятниці.

Конференція нічне випрацьовувати подрібні части прелімінарного мира, полагоджуючи насамперед справу визначення демаркаційної лінії.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА РЕПУБЛИКА.

ЛЬВІВ, 5. вересня. — „Громадська Думка" пише: Орган Бурцева „Ля Коз Комін" доносить, що за посередництвом Винниченка заключено умову межи совєтською Росією і радянською Україною на слідуючих підставах: 1. Независимість української радянської Республіки. 2) Союз з Росією. 3) Совєтська Росія годиться на окреме представництво України за границею.

СХІДНА ГАЛИЧИНА І РУМУНІЯ.

ЛЬВІВ, 8. вересня. — Як доносять з Черновець, румунська преса дуже займається справою Східної Галичини. Привід до того дала промова міністра закордонних справ Таке Йонеску, виголошена в румунському парляменті.

До цеї промови додають газети осьтакий коментар: Таке Йонеску бажав би собі, щоби Румунія мала спільні границі з Польщею. Не знати одначе, як буде розвязана справа Східної Галичини.

Здається, що згідно з останніми заявами Ллойда Джорджа, Східна Галичина має бути відірвана від Польщі. Чи в такім випадку Східна Галичина буде приєднана до Росії, чи зістане постійно української Республіки — не звісно. На всякий випадок одначе розвязанне східно-галицького питання не представляє для Румунії так великого значіння, щоб наслідком цего мала наступити яка небудь кріза. („Гром. Думка").

КПИНИ ВОРОГА НАД УКРАЇНЦЯМИ.

В будинку українського духовного семинаря заложили польські власти „жовнірський університет" для жовнірів полудневого фронта.

ВІТИК В ГАЛИЧИНІ ЗА БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЧАСІВ.

„Вперед" з дня 2. вересня доносить, що Семен Вітик, бувший соціяліст, находиться на території Східної Галичини, заятій большевиками.

ХОЧЕТЕ
їхати до старого краю?
ХОЧЕТЕ
спровадити родину з краю?
ХОЧЕТЕ
вислати ріжні гроші
ХОЧЕТЕ
перевести яку правну справу в старому краю? 80—
То приходіть або пишіть до
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА В НЮ ЙОРКУ.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
30 East Seventh Street,
New York City.
(Адв.)

З ПОЛЬЩІ.

ПОЛЬЩА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ДАЛЬШОЇ ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 24. вересня. — Польща відновлює приготовання до завзятої воєнної акції, як про це доносять сьогодня телеграми з Варшави.

Покликано до війска нові кляси. Відкликано всіх урльопників. Все те зроблено в части тому, що большевики нагромадили 30.000 війска в околиці Вильна-Ліда.

ПОЛЯКИ ВОЮЮТЬ З ЛИТОВЦЯМИ.

ВАРШАВА, 24. вересня. — Польські війска полонили 1.100 Литовців над рікою Мухавед, як про це говорить звідомленє. Боротьба була завзята — кажеться там.

Совєтські полки, в яких служать німецькі і латвійські комуністи, були заняті кривавою розправою з Поляками в околиці Одельська.

ПОЛЬЩА МАЛА ВИСЛАТИ УЛЬТИМАТ ДО РОСІЇ.

ЛОНДОН, 26. вересня. („Юнайтед Прес"). — Польща вислала правдивий ультимат совєтській Росії, домагаючися щоб большевицькі війска цофнулися до лінії Пілсудского; так доносять вісти, одержані сьогодня.

На конференції в Ризі Поляки домагалися, щоб ворожнечу застановлено сейчас, щоб не мішатися у внутрішні справи Польщі і щоб умовою установити будучу силу русскої і польської армії.

ПОЛЯКИ РІЖУТЬ ЖИДІВ БЕЗ МИЛОСЕРДЯ.

ПАРИЖ, 25. вересня.—Французька газета „Популер" доносить, що польські війска, які поновно заняли міста, з котрих втікли Москалі, провадять немилосерну кампанію проти Жидів. Вони мордують, палять доми, і насилують женщини.

Такі міста, як: Гродно, Минск, Седльце, Білосток і Пінськ — прямо поражені страховищем.

З РОСІЇ.

МОЖЕ СКІНЧИТЬСЯ ДИКТАТУРА НАД ПРОЛЕТАРІЯТОМ.

(Телеграфує Карло Вігард, кореспондент „Н. Й. Амерікен").

Ленін хоче конгресу.

БЕРЛІН, 26. вересня. — Никола Ленін, русскій большевицький премієр, і Лев Троцький, міністер війни, приготовляють пляни для скликання надзвичайного російського конгресу до Москви. На цей конгрес були би покликані не лише большевики, але всі політичні російські партії; про це доносять вісти, які наспіли до Берліна.

Кажеться, що оба провідники чують, що їм висувається власть з рук і тому вони хочуть віддати її в руки комісії, яку має вибрати конгрес.

Телеграма з Риги доносить, що Москва надіється, що переговори з Англією зачнуться в такий спосіб, що совєтське правительство зречеться всякої пропаганди поза російською територією.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО БЕЗСИЛЬНОСТИ СУПРОТИ ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН, 26. вересня. — Франція грозить, що її чорноморська фльота розпічне акцію проти совєтської Росії як що большевики не випустять французьких бранців після 1. жовтня. На це відповів совєтський міністер закордонних справ М. Чічерін: „Ми мусимо згнутися перед „брутальною силою", Таке доносить бездротна телеграма з Москви.

М. Чічерін протестує проти такої акції зі сторони Франції, кажучи, що Росія не має ніякої гарантії, що Росіяни з Франції будуть відіслані до вітчини.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСКА ПОБИТІ ПІД ГРОДНОМ.

ВАРШАВА, 26. вересня. (А. П.). — Завзята боротьба йде над рікою Німанем коло твердині Гродна, яку облягають Поляки — каже польське звідомленє.

Сказано там, що большевики принесли тамтуди реверву, але їхній атак відперли Поляки, беручи богато бранців і машинових крісів.

І ВРАНГЕЛЬ ЄЄ БОЛЬШЕВИКІВ.

Виходить що, Махно заняв Харків і Катеринослав.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 26. вересня. — Заноситься на получене армії генерала Врангеля і генерала Махна, котрі воюють проти большевиків в Полудневій Росії — так каже урядове звідомленє, видане генералами. (Армія Махна має мати 30.000) людий).

Доносять про занятє Харкова і Катеринослава військами, які йдуть тамтуди походом з Александровська. (Давнійше були донесення, що генерал Махно йде на Харків. Коли тепер Харків занятий, то очевидно Махном, а не Врангелем—ред.). Війска генерала Врангеля війшли в губернію херсонську і женуть за большевиками в напрямі Єлисаветграду.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

ПОМЕР ДЖЕКОБ ШІФ.

Звісний жидівський магнат, філянтроп, Джекоб Шіф помер в суботу вечером в Ню Йорку в 76 році життя наслідком серцевої недуги.

Небіщик був визначним жидівським діячем, давав щедроту на жидівські добродійні цілі, головно підчас війни. На Американський Червоний Хрест дав також пів міліона долярів.

Прийшов убогим хлопцем з Франкфорту над Меном в Німеччині і доробився в Америці маєтку около 70 міліонів долярів. Загальний жаль панує по його втраті межи Жидами. Співчутте висловив також і президент Вилсон по втраті визначного горожанина Америки.

КРЕДИТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

В часі війни затягнули в Америці позичку слідуючі держави:

Вел. Британія	$4.277,000.000.00
Франція	2.987,477.860.00
Італія	1.631,338.986.99
Бельгія	349,214.467.89
Росія	187,729.750.00
Чехословач.	60,524.041.00
Сербія	26,780,465.56
Румунія	25,000.000.00
Греція	10,000.000.00
Куба	10,000.000.00
Ліберія	26,000.00

Значить з державної каси Америки затягнено разом позички на 9 біліонів, 565 міліонів 91 тисяч 511 долярів і 54 центи. Тут не вчислені позички, затягнені в приватних людий, компаній і в американськім Червонім Хресті.

ДІВЧАТА, ЩО ВИХОДЯТЬ ЗАМІЖ В ЖОВТНИ, БУДУТЬ МОГЛИ ГОЛОСУВАТИ.

Дівчата, котрі мають вийти заміж в жовтні, бояться, що вони, через зміну назвиска, втратять право голосування при найблизших виборах на президента.

Нюйорський виборчий комісар Джейкоб Лівінгстон, діставши цілий стіс завитів в тій справі, оголосив, що зміна назвиска через шлюб не позбавляє женщини їх права голосу.

З Італії.

РОБІТНИКИ МАЮТЬ ВЕРНУТИ ДО ПРАЦІ.

МІЛЯН, 26. вересня. (Прив. Тел.). — Металюргічні робітники істали приказа полишити фабрики завтра, хоч провідники ще не знали вислідів референдум: за чи проти умови в Римі, яка дала робітникам таку велику побіду над підприємцями. Коли одначе сьогодня рано вислідн голосування виказали більшість за тим, щоб віддати фабрики назад їхнім властителям, скрайні елементи, які є в меньшости, півдали, що вони побиті, а умірковані елементи почали сейчас вибиратися з фабрик. Надіються, що робітники вернуть до праці 4. жовтня, а тим часом вони будуть мати платні вакації.

СЕНАТ НЕГОДУЄ НА НЕЛАД.

РИМ, 25. вересня. — Сьогодня вечером перевів сенат довготривалу дебату над внутрішним положенєм в Італії. Сенатор Танарі заявив підчас нарад, що правительство мусить охоронити право до праці таксамо як і право до страйку і запобігти повторенню неладу, який наносить ганьбу на всяку політичну чи економічну боротьбу.

„Ті, котрі противилися війні, працюють над тим, щоби сьогодня втягнути край до горожанської війни" говорив він. „В самій провінції Больоня протягом останніх кількох місяців було 200 випадків підпалу і розрухів, переслідувань і бойкотів зі стратою 50.000 тон корму і 60.000 тон збіжа.

Сенатор Спіріто висловив жаль, що правительство не ро-

(Продовження на стор. 5-тій).

Imperfect in original

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103. Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:
United States:
1 year $3.75
6 months $2.00
3 months $1.25
To Jersey City and to foreign countries:
1 year $5.00
6 months $2.50
3 months $1.50
Single copy cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
в Злучених Державах:
на рік $3.75
на пів року $2.00
на 3 місяці $1.25
В місті Jersey City і за границю:
на рік $5.00
на пів року $2.50
на 3 місяці $1.50
Поодиноке число 4 центи.

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В РИЗІ.

Телеграми з Риги, столиці Латвії, доносять, що українсько-російська мирова делеґація, яка веде переговори з Поляками, заявила, що Східну Галичину вважає за окрему державу і домагається, щоби про державний устрій сього краю рішило його населеннє.

Державний департамент у Вашінґтоні одержав від свого урядового представника в Ризі декларацію большевиків у справі мира з Польщею, яка звучить:

1. **Приміненнє засади самоозначення до всіх спірних територій.**
2. **Признаннє Польщею і Росією незвисимости України, Литви, Білоруси і Східної Галичини і безпроволочне признаннє правительств, які істнують в сих краях.**
3. **Плебісцит в Східній Галичині цілого населення для означення форми правління.**

Зноваж кореспондент шикаґовського дневника „Шикаґо Дейлі Нюз", Ісаак Дон Левін, доносить з Риги, що савєтське правительство відступає Польщі Східну Галичину, але під услівєм, що населеннє через плебісцит на се згодиться; та що рівночасно домагається від Польщі, щоби признала уряди Литви, Білоруси й України.

З того виходить одна певна річ, що уряд савєтської Росії а таксамо й України **не вважають Східної Галичини за складову часть України, зглядно цілої російської федеративної спілки, але що сей край є поза її границями.**

Тепер ще є питаннє, чи савєтські мирові представники хотять **признати** Східну Галичину **Польщі,** коли населеннє того краю **плебісцитом** на се згодиться; чи домагається, аби Східна Галичина була **окремою державою, а плебісцит аби державою,** а **плебісцит** аби тільки постановив про її **форму правління.**

В тім є ріжниця; однак і в першому винадку, коли би плебісцит був переведений справедливо, значить, як би польські війска і адміністрацію усунено рішеннє народу було би такесаме як в другому, бо нема сумніву, що населеннє краю заявилося би за тим, аби Східна Галичина була окремою державою і не мала нічого спільного з Польщею.

Можна припускати, що донесеннє державного департаменту у Вашінґтоні є правдивійше і докладнійше, і покищо можна його приняти за міродатне.

Тоді значило би, що савєтський уряд не покинув Східної Галичини на поталу Польщі, та що — бодай як доси — справедливійше до неї поставився ніж аліянти, котрі віддавали її в 25-літню польську неволю і терпіли польські звірства в сьому краю.

Одначе про тривкість і вагу сеї большевицької декларації можна буде говорити аж тоді, як би вона осягнула успіх.

Сьогодня ще не знати, який оборот візьмуть мирові переговори в Ризі. Залежить від **внутрішньої сили Росії.** Як вона сильна, то вона перепре свої домагання, але як вона дійсно така слаба, як се подають деякі телеґрами з Европи, то вона готова поробити Польщі великі уступки, а на сьому потерпіла би і Східна Галичина.

Одначе і се було би тільки **хвилеве, переходове.**

Орґанізація нових держав в часі мира, а між ними України, а притім нові міждержавні союзи і порозуміння не допустять до того, аби Східна Галичина була під Польщею.

Польща в недовгому часі підчас мира мусіла би або добровільно або під воєнною погрозою опорожнити Східну Галичину із свого наїзду.

Аліянти, котрі дуже богато завинили супроти народу Східної Галичини, мають тепер нагоду в часі переговорів в Ризі виявити свою добру волю і помогти їй позбутись польського наґізду. Колиж сього не зроблять тепер, коли можуть мати вплив на обі сторони, то на будуче, як нарід Східної Галичини визволиться без їх помочі, буде тямити добре, яку прислугу дістав від тих, що голосили, що воювали за демократію і самоозначеннє народів.

ЛОРД НОРТКЛИФ ПРО УКРІНСЬКУ СПРАВУ.

З початком падолиста, 1918, **лорд Нортклиф,** властитель лондонського **„Таймса"** і других англійських часописий, і найвпливовійший англійський журналіст, оголосив у своїх ґазетах **„Засади, які Німеччина мусить приняти",** а які сейчас телеґрафічною дорогою було передано до ріжних часописий в цілому світі.

Пята точка його засад звучить:

Всі народи Австро-Угорщини мусять дістати запевненнє свого місця **між вільними народами світа** і їх права вступити **в спілку з їх братами поза теперішніми границями Австро-Угорщини.** Се обіймає створеннє незалежних держав Чехословаччини і Югославії, обмеженнє Угорщини до етнографічних границь мадярської народности, і злуку всіх Румунів з теперішнім румунським королівством. В тойсамий спосіб **Поляки і Українці австро-угорської монархії мусять дістати свободу злучитися з їх братами поза істнуючими кордонами.**

МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Звісна є річ, що аліянти признали Польщі в мировому договорі тільки західну (польську) Галичину, а радше Краківщину, а Східної Галичини, значить краю українського і української зорганізованої держави, нападеної Польщею, вони їй не признали. Вони згодились тільки на її військову окупацію, а пізнійше предкладали Польщі мандат над Східною Галичиною на 25 літ і готовили для неї „конституцію". Польща відмовилась приняти се предложеннє, бо хотіла взяти нападений чужий край у своє посіданнє „на віки" і через те Польща не дістала від аліянтів жадного правного титулу на посіданнє Східної аГличини, і сей край, на підставі договору аліянтів з Австрією в Сен Жермен, у Франції, остається власностю аліянтів і союзних з ними держав.

• • •

Про справу міжнародного становища Східної Галичини пише лондонський тижневик **„Ді Ню Юроп"** (у виданню з 26. серпня с. р.), який є півурядовим орґаном британського міністерства заграничних справ, і якого редактором є **Р. В. Сітон-Ватсон,** звісний знавець міжнародніх відносин в Европі, котрий здавна стоїть в близких зносинах з британським міністерством заграничних справ.

В статті під заголовком „Міжнароднє становище Східної Галичини" власне представляє її становище на основі останніх аліянтських міжнародніх договорів і висловлює погляд згідний з дійсним станом річий, а, розуміється, суперечний з поглядами всіх останніх польських урядів і їх приятелів, яких поза Францією тяжко найти.

В тій статті м. і. читаємо:

Східна Галичина **не є** в области границь Польщі, назначених париською конференцією. Вона **не є** етнічно (по народности) польська. І також в перемирних умовах, які Ллойд Джордж проголосив в ноті з 11-го липня, 1920, **нема нічого,** аби вказувало на її становище теперішнє або предсказувало будуче. Полякам не приказано опорожнити Східної Галичини, а большевиків не остережено перед її територією. **Її будучина остається отвертим питаннем. Воно мало бути полагоджене через порозуміннє із східно-галицькими Українцями, котрі мали бути запрошені на пропоновану лондонську конференцію.** Але мимо того з **польських жерел** роблено часто заяви про міжнароднє становище Східної Галичини, **суперечні з фактами,** звісними публиці.

Часопись згадує про такі польські заяви в справі Східної Галичини, а між ними одну заяву польського делеґата, що був у Спа, в Бельгії, котрий сказав, що коли британський премієр Ллойд Джордж домагався поновного вітворення справи Східної Галичини, він буцімто йому відповів, що ся справа вже „полагоджена Найвисшою Радою в грудні, 1919", та, що тоді англійський премієр кликнув: **„В усякому разі представники Східної Галичини мусять бути присутні на лондонській конференції!"**

На таку заяву польського делеґата каже **„Ді Ню Юроп":**

Згаданий польський делеґат не подав, про яку то постанову Найвисшої Ради він згадував; **жадної такої постанови ніколи не оголошено.** Польська преса нераз друкувала навіть тайні документи, наприклад пропонований статут для Східної Галичини з 10-го падолиста, 1919; **алеж вона ніколи не згадала про якийсь договір, що віддавав би Східну Галичину Польщі.**

Тому першою точкою, яку треба тямити, є ся, що в договорі із Сан Жермен **Австрія віддала Галичину великим державам аліянтським і союзним, та що в міжнародньому праві вона остається їх власностю, поки вони не доконають віддачі в правильно підписаному договорі.**

Дня 10. падолиста, 1919, Найвисша Рада постановила дати Східній Галичині широкий (?) вимір автономії під польським мандатом, обмеженим до 25 літ; по упливі мандату Ліґа Народів мала-б вільну руку приняти таке вирішеннє, яке вона вважала би за найліпше на будуче. **Потім Найвисша Рада признала західну Галичину, і лише західну Галичину, Польщі, яко складову часть польської держави.**

Було річию Польщі скавати, чи вона приймає мандат над Східною Галичиною. Поляки противились обмеженю часу, означеного для мандату. **Колиб Велика Британія була хотіла, вона була би настояла, аби Поляки приняли постанову Найвисшої Ради, або опорожнили край, який після права належав до головних аліянтських і союзних з ними держав. Франція, а також Америка, Італія і Японія, були би мусіли підперти її в сій акції.**

Дня 12. грудня, 1919, поїхав був Клємансо на гостину до Лондону. Коли дня 23-го грудня давав він перед француським парляментом звіт про висліди поїздки, він заявив, що Ллойд Джордж згодився на уневажненнє постанови з 10-го падолиста (про 25-літній „мандат" і „конституцію"). **Отже правне становище Східної Галичини було знов тесаме, що було дня 9. падолиста, 1919. Вона була власностю принципальних аліянтських і союзних держав, а ніякої умови про її передачу не було. Поляки остались окупантами Східної Галичини, але без жадного титулу до посідання сього краю.** Оскільки такого титулу не створено договором, про який нічого публично не звісно, Східна Галичина остається власностю аліянтських і союзних держав.

А що такий договір не істнує, показується з відповіди, даної в палаті громад (англійському парляменті) дня 30-го липня, 1920.

Міністер лорд Роберт Сесил: „Хочу спитатись президента міністрів, чи він може заявити, **яке є теперішне міжнародне становище у відношенню до Східної Галичини?"**

Міністер Бонар Ло: „Східна Галичина була, доси, під адміністрацією польського уряду. Доси ще не було вирішено остаточної постанови про її будучину".

Омелян Ревюк.

ЧИ ПОТРІБНА ЗЛУКА УКРАЇНСЬКИХ ЗАПОМОГОВИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ?

(Кінцеве слово з книжки про запомогові організації в Злучених Державах, виданої Просвітною Комісією У. Н. Союза в 1916-тому році).

Орґанізація життевого обезпечення серед Українців в Америці має дуже богато хиб, які легко добачить кождий, хто уважно прочитав книжочку. Та хоч як великі ті хиби і браки орґанізації життевого обезпечення серед Українців в Америці, всетаки я думаю, що вони не так великі, аби їх аж не можна поборoти. Що, більше, я маю надію, що Українці поборють їх, як побороли другі народи. Як би моя книжочка була хоч би найменьшим товчком в тім напрямі, се була би найбільша нагорода, якої я лише міг бажати для себе.

Я сподіваюся, що Українці в Америці зуміють запровадити лад серед своїх асекураційних товариств, помимо того, що серед них на тім полі є більше замішаннє ніж серед іміґрантів якого другого народа. Безпечно, найстрашнійшою хоробою орґанізації життевого обезпечення серед Українців і Америці є **велике число запомогових орґанізацій.** Безглузде в тім напрямі доходить до страшних розмірів. Як так дальше піде, то хиба не довго буде треба ждати на час, коли в Америці буде українських запомогових товариств більше ніж самих Українців. Вправді на політичнім поли можна за вважати такийсамий брак зорґанізованости, що аж говорять за нас: **„Де три Русини, там чотири партії",** але розбіжність поглядів в політиці се цілком зрозуміла справа, бо там кождий йде за своїм інтересом, після своєї приналежности до кляси, заводу, народности, віроісповідання і т. д., а коли розбіжність інтересів і поглядів в політиці є самозрозуміла то і ріжнородність партій в політиці є самозрозуміла. Але справа життевого обезпечення зовсім друга від справи політики. **В життевім обезпеченню всі мають один і тойсамий інтерес: і той, хто склеп має, і той що в склепі купує; і той, хто хату у другого наймає, і той що хату другому наймає; і робітник і капіталіст; і урядник і звичайний горожанин і т. д.** Кождий обезпечуючий себе має на оці одно і тесаме: охоронити свою родину від шкоди, полученої з його смертю. Колиж інтерес кождого обезпечуючого себе є тойсамий, тоді і основуваннє богато запомогових орґанізацій не має жадної розумної підстави.

Та не лише що воно не має ніякої розумної підстави, воно ще й шкодить, і членам і самим запомоговим орґанізаціям, ба навіть народній роботі поза тими товариствами. Вистарчить хоч би коротко згадати, **які великі податки оплачують наші люди на удержаннє тих ріжнородних орґанізацій,** так часто нечесної аґітації, так рідко гідних часописий і т. д. і т. д., коли се все могло би бути полагоджено і красше і танше і скорше одною орґанізацією, обслугуючою рівно всіх, що бажають життевого обезпечення. Ще можна би зрозуміти істнованнє ріжних запомогових орґанізацій, як би кожда з них повставала для праці серед таких верств українських іміґрантів, серед яких друга не може працювати. На жаль, сказати треба, що **мало не кожда наша запомогова орґанізація повстала через відірваннє якоїсь частини членів від вже істнуючої орґанізації,** і майже кожда з істнуючих нині орґанізацій замісць приєднувати до себе людий, неприналежних до жадного запомогового товариства, старається „придбати" членів для себе „таним коштом", через баламученнє і перетяганнє членів з другого товариства; через обкидуваннє болотом чужих орґанізацій, їх урядників, редакторів, чи других більше діяльних одиниць. Відси заводиться так часто мерзенна лайка по орґанах товариств. Відси ідуть ворогування, процеси, а затим розбиттє всякої народної роботи, яке так виблискує сумною дуною навіть в теперішню пору, коли в старім краю увесь народ єднає всі свої сили для смертельного бою.

Се все є зле. Роздрібленнє товариств життевого обезпечення серед наших іміґрантів в Америці се один великий скандал, який прецінь вже раз скінчитись мусить. Тяжка се задача, але не неможлива. Ми ніяк рук опустити не можемо, поки її не сповнимо. Кілька проб в тім напрямі не повелося. Але ми всетаки не можемо сказати, що вона колись не увінчається успіхом. Ми ніколи не можемо сказати, що ми програли. Раз програвши, ми знов мусимо встати і наново почати. Робота се не легка, бо треба буде богато переконувань несвідомих, то впертих, то самолюбних людий; бо буде треба зміняти не одну орґанізацію; класти нові основи. Але зате праця ся оплатиться належито.

Колись, майже 70 літ тому назад, великий американський народ хотів виставити памятник, аби почтити свого великого чоловіка. Памятник мав бути високий, простий, тяжкий та сильний—незнищимий. Мав бути гідний великого народа, що його ставив, і великого чоловіка, якого зображав. Вже вісім літ тривала робота коло праці. Тимчасом запал остиг; фонди вичерпались; а з часом праця перервалась на довгих грийцять літ. Коли нарешті зачали працю наново, показалось, що підстави памятника заслабі, аби удержати такий великий тягар. Приходилось або зачинати все наново або покинути діло зовсім. Тоді явився один військовий інжинір перед комісією, що мала доконати сього діла і каже: **„Панове! Чую, що ви в клопоті, що підстави памятника заслабі. Припоручіть справу мені. Я усуну стару підставу, дам нову, ширшу, сильнійшу, глибшу. Дам вам підставу, що буде міцна як скала, що вдержить памятник, хоч би як високий та тяжкий. Що більше, я зроблю все так, що з місця не рушу тих двайцять тисяч тон мармору, що тепер там стоять!"** Йому припоручили справу і він доконав, що обіцяв. Богато було праці; праця забрала богато часу; коштувала богато гроша. Плиту за плитою зі старої підстави усунено; нову плиту за плитою ставлено на місце усунених, поки не поставлено міцного фундаменту. І нині памятник Вашингтона, пятьдесять тисяч тон білого мармору, взносить під хмари горде чоло, як скала опирає ся вітрам, бурям та громам, гідний памятник так для талану інжиніра, що клав його підставу, як і для батька Американської Юнії, сеї великої країни!

Осьтакого памятника потребує український народ в Америці. Має се бути щось величного, могучого, міцного, незломного; щось, що нагадувало-б незломну силу 40-міліонового великана. Сей памятник має мати здорові підстави, ціпкі фундаменти, щоби будова, на них оперта, перестояла напасти людської злоби і удари недолі. А такий памятник українському народови буде здвигнений в Америці, коли тут повстане **одна, одинока, сильна запомогова організація всіх Українців в Америці.**

Замітка. — Ціна сеї книжки, яка обіймає 214 сторін друку, виносить 20 центів, а з пересилкою 25 центів. Можна дістати її в книгарні „Свободи".

ПРЕДСТАВНИКИ ЛЬВІВСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ ВІДВІДУЮТЬ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

(З львівської газети „Громадська Думка").

Голова Українського Горожанського Комітету **Др. Степан Федак** з членом Комітету **Піпчинською і Гусаковською** відвідали в дни 29. серпня с. р. наших політичних вязнів у **Вісничі.** Делеґати приняті вічливо командою вязниці мали нагоду ствердити тяжке положеннє увязнених. Бо, якнебудь стараннєм Команди про поправу харчів вдалося в дечім поправити щоденну страву, то всетаки сим не дасться удержати здоровим вязня. Звісно, що устійнена реґулямінами вязниць порція денного харчу не заспокоює потреби такої одиниці, сказаної на відокремленнє від світового руху. Та до сього браку долучується ще й друге лихо. **Побут в келіях, в яких світла дуже скупо, в яких постійно є вогко і доскулююче зимно, в котрих надто є переповненнє, все се спричинило сумний стан здоровля увязнених. Всі бліді, вихуділі зраджують ознаки туберкул і анемії.**

Команда на просьбу делеґатів дозволила пояснити вязням ціль прибуття, повідомити їх про заходи Комітету щодо їх звільнення та роздати між них дари від Комітету в харчах, милі та тютюні.

Дальше, сконстатувала делеґація, що подання, які за кождого вязня вніс Комітет до Ґенеральної Адютантури о дарованнє їм решти кари, є в ході полагодження, а деякі віднесли вже пожаданий успіх.

До Вісніча вислано також зі Львова Гуцулів і инших людий, що остають в слідстві під львівським військовим судом. З огляду на се, що вони є арештантами, дозволено делеґації говорити тільки з деякими в присутности судії, і тільки про їх личні бажання.

Наконець, заявила Команда, що сим арештантам може Комітет доповняти, зглядно поліпшувати харч раз кождого тижня; зате вязням (зглядно вже засудженим) лише остільки, оскільки позволяють на се приписи вязниці. На се полишив Комітет відповідні фонди.

Делеґацію поінформовано, що слідство в справі Гуцулів є близке покінчення.

В обороні цеї шляхецької тюрми виступив нікчемний панський запроданець, головний отаман, з цілою сфорою подібних до нього авантурників. Їм жалко стало польської шляхти, польських панів, польських жандармів і єзуїтів, польських шибениць і польських таборів смерти, в яких до нині гинуть тисячі невинних жертв.

Цей безсоромний шляхецький кловн мав чоло видати в порозумінню з польською командою відозви до населення Східної Галичини, яке продав за ціну особистих користей шляхті, — і її посіпакам, щоби воно вступало в ряди петлюрівської армії ратувати своїх безжалосних панів. Він хватався всяких аґітаційних засобів, щоби потягнути обездолений люд на свою і панську сторону. Але народ плюнув на нікчемника, підлого зрадника! Тоді він зачав брати його насильно, рекрутувати, переслідувати, забирати худобу, яка ще осталась по польських жандармських бандитах, бити, і на взір шляхецьких опришків, наводити ріжні страхіття. Він мусів уживати усіх заходів, щоби оборонити Східну Галичину для польської шляхти, для вшехполяків, де би вони могли справляти над бідним українським населенням свої патольоґічно-шовіністичні орґії.

Польсько-шляхецька банда тремтіла за Східну Галичину, вона боялась стратити її, бо занадто засмакувала в крові українського працюючого люду і для неї утрата Варшави була менше болюча, чим втрата цего куска землі бо, як пише „Ґазета Вечорна", „за приналежність Варшави з рештою краю до польської держави можна бути спокійним мимо всіх перипетій війни. Инакше мається справа зі Східною Галичиною. Вороги і приятелі квестіонують наше право до її посідання. Коли би ми її тепер випустили військово з рук, можна сказати сміло, що втратимо її безповоротньо".

Ну, що-ж український хаме, головний отамане? Ти стривожений повищими міркуваннями шляхецької зграї! Тому борони дальше Східньої Галичини для шляхецьких опришків, проливай кров українського селянина і робітника і виливай її на жертвенник шляхецької історичної Польщі, вонючої тюрми українського і польського трудового люду, висмоктуй всі його житєві сили на потіху твоїх шляхецьких хлібодавців, але знай, що перед гнівом караючого люду, ти не втічеш!

СОБАЧА ВІРНІСТЬ.

(З віденської „Нової Доби" з 28-го серпня, 1920).

З собачою вірністю, гідною кращої справи, боронить нікчемний лакей Петлюра і його отамання своїх панів, польських шляхтичів перед революційними українськими і російськими арміями.

З воєнних звітів читаємо, що військові частини ген. Павленка, Удовиченка і инших отаманських гончих собак, по „геройськи" здержують в Галичині поступи червоних українських і російських салдат, заслонюючи праве крило польсько-шляхецьких військ.

Український отаман дрожить о цілість своєї опікунки, шляхецької Польщі, та проливає тягом кров українського селянина і робітника. Він цеї крові багато вже проляв — проляв не ріки, а море — в боротьбі з українською і російською революцією, в боротьбі з українським селянством і робітництвом для своїх петлюрівських інтересів, в обороні інтересів польського поміщика, єзуїта і жандарма на Україні, в обороні світового капіталу і світової реакції.

Для лакомства нещасного, для почестей і „слави" продав він українського селянина польському панові, який увійшов на Україну під охороною штиків польських леґіонерів, щоби за цю ціну дістати з шляхецьких ласкавих рук гетьманську булаву. З другої сторони, головний отаман, вислугуючися польським шляхтичам, кинув їм на пожертя Східну Галичину, Холмщину, Підляшя, часть Волині і Поділля, добуваючи собі цим безсмертну заслугу і славу в будові шляхецької, імперіялістичної історичної Польщі.

Виданий таким чином на поталу польським ступайкам, український трудовий люд Галичини переніс за короткий час панування польського канчука пекло мук, безмежне море горя та проляв потоки сліз і крові. Важко найти в історії плянтаторської політики розбишацьких імперіялістичних держав подібні приміри, де би з такою безцеремонністю, безсердечністю, нелюдскістю, бандитизмом і звірством знущались над душею і тілом поневоленого народу, як це робили польсько-шляхецькі культуртреґери з українським народом в Східній Галичині. Вони масово вимостили свої шляхецькі тюрми трупами невинно замучених, голодом і штучно насадженою тифозною смертю помордованих невинних людей, вкриваючись вічною ганьбою бестійських опричників, яким під пару їхні братанки христіянські мадярські бандити; вони безжалосно порозстрілювали і умаїли шляхецькі шибениці тисячами невинних селян, що масами гинули тільки за це, що вони Українці. Під опікою „найшляхетнійших" і богом „вибраних" польських панів зникали в полумях цілі українські села, підпалювані рукою польського жандарма, щоби штучно зробити з Східної Галичини пустиню, яку можна би було скольонізувати польським хлопом, що у „визвольній" Польщі гинув з голоду тоді, як його пани-поміщики міліони крали і вивозили за границю. Таким кольонізаційним способом польські патріоти хотіли розтягнути Польщу аж до „моржа".

Про люті переслідування робітництва по містах, про замикання шкіл, про викидування українських професорів з вищих шкіл, про замикання просвітних товариств, про виголоджування інтеліґенції і т. п. нема що й згадувати, бо це належить до звичайного репертуару польсько-шляхоцького панування над українським трудовим людом Галичини, вже віддавна.

В такім краю опинився робочий народ галицької України, завдяки політиці диктаторів, а край цей припечатав остаточно шляхецький кловн, головний отаман Петлюра.

І чи-ж дивно, що знеможений народ рвався до визволення, тухньо мріяв про скинення лютих шляхецьких кайдан?

Одинокою надією, одинокою опорою в його стремліннях — вийти на тихі води, на ясні зорі, були його червоні українські і російські брати, большевики, які розгромивши польсько-петлюрівські полчища на Правобережній Україні, зближалися до границь Східньої Галичини, до краю стону і мук, до країни прокляття і сліз, щоби вирвати окрівавлений народ з тяжкого ярма його вікових ворогів, шляхецьких катів. І народ ждав їх приходу зі щемиттям своєї наболілої дужі, ждав і із затисненими зубами переносив всі знущання шляхецьких бандитів. І визволенці прийшли; прийшли з побідними червоними прапорами і почали розбивати шляхецьку тюрму, в якій карався нещасний трудовий люд Галичини.

ЩО ДІЯЛОСЬ В ТЕРНОПОЛІ?

(З львівської газети „Громадська Думка").

Дня 18. серпня с. р. відбувся в Тернополі перший зїзд представників сільських революційних комітетів. Було присутних 106 людий, представників 60 сіл. Зїзд отворив голова тернопільського ревкому **проф. Федь Замора** і обяснив ціль зїзду. Головою зїзду вибрано Замору. Привіт від червоної армії виголосив **Ассельберг,** а від комуністичної партії **Маньковський.** Маньковський прочитав реферат на тему: „Що таке радянська власть?". Відтак зїзд перейшов до обговорення біжучих справ. Делеґати вислухали звідомлень завідуючих відділами повітового ревкому про діяльність і завдання відділів ревкому. Вкінці, делеґати у своїх справозданнях з місць інформували про положеннє в повіті і висловили домагання своїх місцевих ревкомів.

Читайте! Читайте!

Наш костумер, п. Іван Янковський, при посиці гроший свого товариша пише до нас так:

„Акрон, О., дня 10/7, 1920.

Щановний Пане: Я, Іван Янковскі, прошу Вас від себе, щобисьте приняли його пратель яко нового костумера понеже він уже посилав без три агенти гроші і жаден раз його ріднм не отримала. Отож він віднісся через мене до Вас, щоби Ви, Поважаний Пане, приняли його і переслали йому для його фамілії так як Ви мені переслаєте успішно.

З поважанням Іван Янковскі".

Із повисшого листа можете переконатися, що ми пересилаємо гроші до краю скоро і під гарантією. — Посилаємо гроші по найтяшим деніям курсі. — Від вложених у нас гроший на депозит платимо добрий процент. — Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки і стараємось о пашпорти. — Полагоджуємо справи нотаріяльні. 37—

NEMETH STATE BANK,

JOHN NEMETH, Pres.

10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ,

LXIV.

БОФАЛО, Н. Я.

Поважані Делегати 15-тої головної конвенції У. Н. Союза. Приїздіть з добрими думками, аби не зруйнувати нашої організації У. Н. Союза, але піднести її і скріпити. Я подаю пару своїх проєктів.

1. **Член**, коли приступить до У. Н. Союза і платить через 4 роки по чотирох роках повинен дістати пункт. Я думаю, що тоді ми могли би дістати більше членів до нашої організації, бо як ми будемо тримались далі такої системи, то наш У. Н. Союз ніколи не зросте, але буде стояти слабо.

2. Щоби **кошти конвенції** були оголошені в „Свободі", кождого делегата особно, кілько кому виплачено. Послідних разів кошти були оголошені в загальній сумі і ніхто не знав, на що виплачено і кому.

3. **Конвенції** мають відбуватися що 3 роки.

4. Щоби головний уряд вибрати новий, а старим урядникам дати відпочинок.

5. **Календарі** мають бути покрити коштом головної каси.

6. **„Свободу"** має виходити 3 рази на тиждень в робітничім дусі, без оглядів; а не так як доси.

7. **Головний уряд** визначує гроші на мортгеїї на 5 років. Я не знаю, чи є які банки тут в Америці, щоби в тім часі визвали гроші на 5 років.

Андрій Грех,
делегат від. 127 У. Н. С.

LXV.

МІКІСПОРТ, ПА.

Поважані члени делегати на 15-ту головну конвенцію У. Н. Союза!

Просимо дістойнотіла над кількома точками нашого проєкту. Ми члени, котрі є членами більше як по 20 літ і платять свої належитости, а не стоять на вуйтовім, то хіба мусимо би на похорон, а родина не мала би нічого і тоді бідна вдова і сироти проклинали би свого батька і У. Н. Союз. Отже наше делегати повинні над тим і добре застановитись і подумати.

За уряд тов. „Запорожська Січ", від. 132 У. Н. С.:

Дмитро Сова, предс.
Григорій Кунацький, касієр,
Василь Кочодай, секр.

LXVI.

Н. С. ПИТСБУРГ, ПА.

Пару слів передконвенційного проєкту.

1. Щоби наш У. Н. С. став раз назовні робітничим Союзом промови, щоби конвенції не мали такого з церковними церемоніями. Нашо час так гроші тратити, і ще під часть залку проводу, щоби делегатам закрутити голову.

2. Щоб **уряд** У. Н. С. вибрати цілком новий; нехай другі попрацюють для добра українського робучого люду.

3. Щоб **„Свобода"** виходила надалі 3 рази на тиждень, і нехай редаґується з поступом часу, так як робітництво потребує, тай без великих оголошень докторських і капіталістичних; які ми богато разів находили в „Свободі".

4. Щоб **уряд** не мав права закладати великі комітети та їздити і тратити робітничий гроші і давати на фонди, котрі є проти революції.

5. Коли член стоїть довгі літа в Союзі, щоби дістав якийсь процент від своїх гроший. Тимто більше будуть вступати до нашої організації.

Іван Маланик,
член від. 53. У. Н. С.

LXVII.

ВАНДЕРГРИФТ, ПА.

Даю від розвагу конвенції У. Союза всі ті пункти:

1. На випадок **хороби члена**, котрий платить кільканайцять літ, аби не тратив до 3-ох місяців пенських прав, як не кидають вкладки. Найлучше дати речень до 6 місяців.

2. Щоби панове делегати обдумали головний уряд платний, що він, котрий мітет завдується до помочі рідному краєви, аби лучше пильнували того гроша, котрий ми чорнороби дали і дадемо на помочі нашим рідним. Так не чуєм, чи наші брати дістали тілько одинцкі свої кошцей, вибуті в Нью Йорку наводнили. Парід зірвіння через такі комітети як були да тепер. Їх мали ми кілька, як „Федерація", „Українська Рада" і У. Н. Комітет.

3. **„Свобода"** щоби виходила яко дневник без докторських оголошень; і на будуче, аби нїяка організація не підпирала таких патріотів як п. Семенко і п. Ґ. Ґ. Ґ

ШИФКАРТИ З ЗЕЛІЗНИЧИМИ ТІКЕТАМИ

ПРОДАЄМ ДО

ОСЬВЕНЦІМА, МИСЛОВЕЦЬ ТА ЛЬВОВА НА НАЙБІЛЬШІ КОРАБЛІ, ЩО ВІДХОДЯТЬ ДО ГАМБУРҐА

МАВРЕТАНІЯ	30. вересня	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		ОДЕНБЕРҐ	$105.10
ІМПЕРАТОР	7. жовтня	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		МИСЛОВИЦЬ	$105.00
К. А. ВИКТОРІЯ	9. жовтня	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		ОДЕНБЕРҐ	$105.10
	З ТІКЕТОМ ДО	ЧЕРНОВЕЦЬ	$108.50

На повисше поданих корбалях пасажир дістане найкрасшу вигоду за найменьшу суму гроший. Подорож морем триває 6 до 7 днів. Як хочете їхати добрим кораблем, сейчас присилайте завдаток на зарезервоване каюти на корабли А ЩАСЛИВО І СКОРО ДІСТАНЕТЕСЬ ДОМІВ. Паспорти на виїзд дістаем в протягу двох днів, за роботу не числимо нічого. 117—

ЯК ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ з краю Вашу рідню, звертайтесь до нас, а ми виготовимо потрібні документи і при помочи свого представника в краю спровадимо ВАШУ РІДНЮ до кількох тижнів.

ЯК ХОЕТЕ скоро і певно вислати ГРОШІ ДО КРАЮ, то наш Банк чесно обслужить ВАС. Гроші вимінюемо після біжучого щоденного курсу та пересилаемо до краю ТЕЛЕҐРАФІЧНО, МОНЕЙ ОРДЕРОМ І ДРЕФТОМ як найскорше, і під повною ґварантією. НАШ БАНК СТОЇТЬ В ЗВЯЗИ З ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВНИМИ БАНКАМИ, тому ми є всилі переслати Ваші гроші найскорше, найтанше безжадної проволоки. Посилаючим гроші доручуємо власноручні підписи з краю.

В усіх потребах пасажирських і банкових просимо звертатись на адресу:

HENRY C. ZARO, BANKER,

39 COOPER SQUARE, DEPT. U. F. NEW YORK, N. Y.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ.

Перше засідання повного зібрання Центрального Виконавчого Комітету відбулося 23. травня.

На засіданню було гостями богато членів 4-го зїзду рад, котрі ще не розїхалися з Харкова.

Серед членів Ц. В. К. чимало таких, які приймали участь в роботі першого, другого й третього зїзду Рад.

Вибори Голови.

Петровський відкриває засідання й пропонує вибрати голову й президію Ц. В. К.

Головою одноголосно вибирається призедія з 7, членів в слідуючому складі: Щумський, Мануїльський, Ермощенко, Кабаненко, Казимірчук і Затонський (Оплески).

Затверджується слідуючий програм засідання:

1. Затвердження складу уряду, 2. Програм найблизшої практичної роботи Ц. В. К. і Уряду, 3. Закон про президію Ц. В. К. Рад, 4. Затвердження найвисшого Революційного Трибуналу і 5. Про мобілізацію членів 4-го Зїзду Рад.

Затверджується слідуючий склад Уряду: Голова Ради Народніх Комісарів і Народній Комісар закордонних справ — Раковський, Народній Комісар по внутрішним справам Антонів, Уповноважений Наркомпраці — Глібів, Нар. Ком. Продовольчих справ— Владимирів, Нар. Ком. Земельних справ — Мануїльський, Голова Промислового бюра — Чубар, Нар. Ком. Охорони здоровля — Гуревич, Нар. Ком. Освіти -- Гринько, Нар. Ком. Юстиції — Терлецький, Уповноважений Наркомфіна — Туманов, Уповноважений Наркомпоштель — Дяк, Нарпомпуть — Ксандров, Нар. Ком. Робітниче-Селянської Інспекції—Скрипник. Начальник усіх Ціка на Вкраїні — Манцев.

Промова Раковського:

Слово про програми найблизших практичних вчинків Ц. В. К. і Уряду дається Раковському, котрий оголошує слідуючу декларацію.

„Не дивлячись на 2½ роки безперервної боротьби, пролетаріят України повинен знов братися за ті заходи зміцнення диктатури пролетаріяту, які в Радянській Росії вже давно переведені в життє.

Боротьба з контрреволюцією й буржуазією.

Він повинен боротися з кулаками, які за час горожанської війни стали дуже нахабними, з петлюрівщиною, яка підносить голову, й буржуазним і спекулянтським населенням в містах. В найбогатшій, найбільш родючій країні Европи — Україні, робітники не забезпечені навіть мізерним пайком. Першим завданнем радянської влади є — закріпити політичні й економічні позиції пролетаріяту, піднести рівень його добробуту, дати йому необхідну кількість хліба, широко організувати громадське харчування, одягти й обути пролетарських жінок і дітий, помістити їх в ясних, видних домах, дати дітям — радости й будучій опорі радянської влади вистарчаючий додатковий пайок, а також звернути увагу на правильне постачанне пайки родинам червоно-армійців в місті і в селі.

Допомога сімям червоноармійців.

Війна з польськими панами тільки що починається, війна не на житте, а на смерть, війна затяжна, героїчні жертви якої починають заповнювати шпиталі й лікарні. Задля досягнення усіх висше згаданих мет Центральний Виконавчий Комітет, обраний IV. Зїздом Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів України, вважає за негайну необхідність:

Доручити президії Ц. В. К. і Раді Народніх Комісарів на протязі 3 днів намітити ті заходи, проведення котрих у житте повинно дати: а) Нормальне забезпечення робітників пайком; б) Розвиток системи громадянського харчування, так щоби крім пайка, робітники усіх заводів, фабрик та предприємств, а також радянські службовці могли одержувати дешеві горячі обіди; в) Вжити негайних заходів поліпшення дитячого харчування, через утворення необхідного для цього запасу продуктів і заведення дитячих карток; г) вжити заходів для розселення робітників по вигідних гігієнічних помешканнях; д) притягти як робітничі організації, так і широкі робітничі та селянські маси до справи допомагання хорим та пораненим червоноармійцям, а також допомоги родинам червоноармійців у місті і на селі. З сею метою не пізнійше 1. червня по всій Україні зорганізувати тиждень пораненого червоноармійця; е) Вжити спеціяльних заходів для поліпшення харчування гарнізонів, шпиталів, лазаретів.

Для розвитку наказу IVго Всеукраїнського Зїзду Рад Центральному Виконавчому Комітету і Раді Народніх Комісарів про підлягання всеї діяльности радянської влади інтересам захисту, приюта, зміщення фронту та тилу, — оголосити:

I. Мілітаризацію радянських установ.

Щоб досягти сеї мети, Центральний Виконавчий Комітет постановляє: а) по всіх радянських установах заводиться сувора військова дисципліна; б) усі народні комісаріяти і усі радянські установи обявляються мілітаризованими; в) службовці усіх радянських установ і предприємств не можуть по власному побажанню покидати служби без окремого дозволу відповідного Наркому, (це для службовців Народніх Комісаріятів і підлягаючих Народнім Комісаріятам радянських установ) — і без відповідного дозволу голови місцевого Виконкому або Ревкому — (для службовців инших радянських установ та предприємств); г) покидати службу, не питаючись на те дозволу Наркома, або голови місцевого Виконкома, або Ревкома, можуть службовці, що підлягають призві в червону армію і поступають, згідно загальним наказам Робітничо-Селянського Уряду, в розпорядження відповідних військових влад; д) виновні у нарушенню цих постанов притягаються суду революційного трибуналу, як дезертири; е) Наркомпроду доручається вжити заходів для поліпшення продовольчого становища радянських службовців мілітарізованих установ у тих межах, в яких це можливо.

II. Мілітаризація радянських партій.

Усім радянським партіям, для виконання постанов IV. Зїзду Рад надається обовязок увесь партійний апарат пристосувати до потреб війни. Нарушення сеї постанови членами радянських партій повинно каратися, як дезертирство.

Про Верховний Ревтрибунал.

По питанню про організацію Верховного Революційного Трибуналу виступає Шумський, котрий підкреслив, що в сучасний мент необхідний Верховний Революційний Трибунал. Від імени фракції комуністів большевиків Шумський пропонує відновити діяльність Трибуналу і запропонувати намітати президії Ц. В. К. склад його.

Після дебатів, пропозиція Шумського приймається одноголосно.

По питанню про мобілізації членів IV. Всеукраїнського Зїзду Рад слово дається Касіору.

„Товариші, мобілізація IV. Зїзду Рад була обявлена для того, щоб делегати, як мобілізовані, занялись зараз одною працею — організацією народньої війни проти польських панів.

На президію було положене завдання розпредiлити делегатів і дати їм доручення, в звязку з загальною постановою. Ми повинні зараз доручити президії в найкоротшому часі по згоді з Ц. К. радянських партій поділити делегатів і видати наказ Губерніяльним Виконкомам для негайного здійснення".

Пропозиція одноголосно приймається.

Петровський пропонує зложити на президію обовязки мандатної комісії, і вирішити питання про заняття в Ц. В. К.: вони будуть сесійними, коли засідання Ц. В. К. будуть скликуватися в міру потреби.

Волін пропонує перейти до сесійної системи і доручити президії улаштовувати засідання Ц. В. К. через кожді 2 місяці. Приймаючи на увагу, що зараз богато делегатів, членів Українського Ц. В. К., входить в склад Всеросійського Ц. В. К., пропонує пристосувати сесійні засідання Всеукраїнського Ц. В. К. до сесій Всеросійського Ц. В. К. і призначати їх по можности перед останними.

Речицький знаходить, що засідання треба призначати раз в місяць, позаяк українська дійсність вимагає більшого звязку з місцями. Голосованнем приймається пропозиція Воліна. В екстремних випадках президія скликає надзвичайне засідання. Перша сесія призначається на 20. червня.

По питанню про адміністраційні і дисциплінарні кари за неточне виконування праці, за неакуратне відвідування зборів, засідань і т. п. членів і робітників установ, ухвалено запропонувати президії Ц. В. К. обміркувати постанови Р. С. Ф. С. Р. від 20. березня про адміністраційні й дисциплінарні кари і змінивши згідно з їх умовами українськими, видати в найкоротшому часі.

Раковський пропонує, щоби маніфест до робітників і селян України IV. Всеукраїнського Зїзду Рад в означений день, наприклад в слідуючу неділю, був одночасно прочитаний в школах, клюбах і т. и. і в усіх військових частинах. Маніфест прочитати по українськи і по російськи. Пропозиція одноголосно приймається.

На цьому було закінчено перше засідання Ц. В. К.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЛАНКАСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє всіх своїх членів, що триквартальний мітінг відбудеться 24. жовтня. На тім мітінгу будеться принимати нових членів до братства за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неприсутний член заплатить кару після братської ухвали. — В. Максимик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу 2. жовтня, о годині 7-мій вечером, в сали Укр. Н. Дому під числом 217-19 Іст 6-та улиця в Ню Йорку. Обовязком кождого члена бути присутним на тих зборах, бо будеться вибирати новий уряд. Кождий член має виповнити всі свої залеглости найдальше до 30. вересня б. р. — О. Плескун, предс.; К. Ґураль, кас.; М. Боднар, секр. фін.; В. Мартинів, секр. рек.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 47, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в пятницю, 22. жовтня, о годині 7-мій вечером. Кождий член має явитися на сей мітінг, бо котрий не явиться і не виповнить свого довгу, то буде суспендований. А позамісцеві члени мають також прислати свій довг, щоби до них за кождий раз не треба було листів писати. — М. Адамчук.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Запорожська Січ", від. 206, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в гали Лайсіюм, під ч. 16 Мейн стр., точно о годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів, аби були на мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Кождий член повинен припровадити з собою хоч одного нового члена. Нових членів будеться принимати до товариства і до У. Н. Союза після статута. — Я. Шаравара, секр.

ПОДЯКИ.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзови і Головним Урядникам У. Н. Союза, за виплачение мені запомоги з фонду убогих в сумі 50 долярів, і желаю нашій організації У. Н. Союзови, щоби зросла в десять разів більше як дотепер. Заразом взиваю всіх Українців, щоби вступали громадно в члени У. Н. Союза, бо ся організація єсть найстаршою і найліпшою організацією для цілого українського загалу в Злучених Державах. — **Григорій Кошельовський,** член від. 67 в Ансонії, Конн.

Я, член 229-го відділу У. Н. Союза, в Скрентон, Па., складаю сердечну подяку всім Вп. Урядникам У. Н. Союза за виплачение мені з фонду убогих $50, яко поратунок у моїй недузі. Я стратив у роботі ногу тай не можу вигоїтися вже два роки. На отсім місци складаю подяку всім членам нашої організації. Ви, Братя і Сестри, котрі ще доси не є членами У. Н. Союза, впишіться до него як найскорше, бо то є одинока українська правдива запомогова організація в Америці. При наближаючійся конвенції я Вам желаю, Панове Урядники У. Н. Союза: Дай Вам, Боже, здоровля і сили до праці, тую конвенцію найкрасше перевести та працювати для добра нашої організації і для нашого українського народу! — **Яким Мандрух.**

ПРОДАЄТЬСЯ ГАРНО ЗАРЯДЖЕНА ФАРМА.

180 акрів, 75 акрів під сінокосом і посівами, 40 акрів будівляного ліса, більше 1000 цукрових дерев, 17 дійних коров, 6 тільних ялівок, 4 телят, 1 бугай, 3 добрі коні, 90 курий, овочевий сад, сіна є подостатком для прокормлення всеї худоби, дім на 10 кімнат, вода в дома, домашні меблі, стодола з цементовою підлогою, сайло, конюшня, возовня, курятник, керосиновий інджай о силі 4-ох коний, 2 машини до різаня дров, нарізаного дерева більше як 75 кортів, січкарня до різання кукурузи до сайла, віз розкидаючий навози, сіварка, машина до саджения кукурузи, 2 вози, 1 бричка, 3 саний і всі другі потрібні машини фармерські, все нове. Близько школи, одна миля від стації зелізничої. Ту продається молоко, при добрій дорозі, одна корова приносить за молоко на рік понад 125 дол. Ціна 10 тисяч дол., 2500 дол. до 3000 дол. вплати; довг на легкі сплати. Я є властителем фарми і продаю з причини слабости і без жадного агента. Прошу писати зголошення по українськи до: A. DUBINSKY, R. F. D. 3, Remsen, N. Y. — Телефон: 704-F-4.

PITTSBURGH

Мущини, женщини і діти є лічені на ріжні недуги без ніяких результатів, підчас коли їх дійсний клопіт лежить в черевнім хробаку зв. солітер.

ПРИСУТНІСТЬ ЙОГО ОБЯВЛЯЄСЬ.

Острі болі в жолудку і кишках, обложений язик, млоене, часте пльовання, утрата апетиту з частим відчуванем голоду, бите серця, болі голови, завороти, щум в ушах, чорні обвідки під очима, омліване від порожного жолудка, блідість лиця, нервовість, утрата амбіції, отяжілість членів, пригноблене і т. и.

ВИДИМІ ОБЯВИ: Уходять дрібні частини солітра. 15св122

Наша метода проганяє солітра протягом кількох годин без втрати часу взагалі або роботи. Терплячі зголошуються до нас зі всіх частин Злучених Держав. Коли хочете подужати, голосіться сейчас.

DOCTORS' LABORATORY,

Fourth Floor, 708 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

Також

155 STATE STREET, 2nd Floor, HAMMOND, IND.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер. Неділі: від 9. до 12. в пол.

Пересилки до Галичини, України і Чехословакії

Сей банк дасть можливо найліпшу обслугу в пересилці гроший і найкориснійшу виміну при виплачуванню гроший в Галичині, Україні і Чехословакії. 100—

Оснований в 1810 р

THE MECHANICS & METALS NATIONAL BANK

OF THE CITY OF NEW YORK

Капітал, надвижка і зиски $25,000.000.

Філія: STUYVESANT SQ. 2nd Ave. & 14th St. Філія: HARLEM 3rd Ave. & 116th St. Філія: HARLEM MARKET 1st Ave. & 103rd St.

і 6 инших філій в місті Ню Йорк.

Звісний Dr. GREY

СПЕЦІЯЛІСТ ПОНАД 30 ЛІТ.

ВІН УЖЕ ВИЛІЧИВ ТИСЯЧІ МУЩИН І БАЖАВ БИ І ВАС ВИЛІЧИТИ.

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запалення легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.

УКРАЇНЦІ!

Читайте кілька переконуючих аргументів чому Ви повинні звертатися до нашого банку за всіми Вашими потребами:

Наш банк є кількадесятьлітною інституцією під державною контролею, отже все є певне. 111—

Ми висилаємо тисячі людий до старого краю, що є доказом довіря до нас.

Ми Вам виробимо ПАШПОРТИ в кількох днях листовно і без жадної страти дорогого часу для Вас.

Продаємо шифкарти до всіх портів на найбільші і найшвидші кораблі разом з тікетом колійовим по найнизших цінах компанічних.

Ми Вас не сцуємо міняти Ваші гроші.

Ми виробимо всі потрібні леґальні папери і спровадимо Ваші рідні з краю до Америки без жадного клопоту і великих коштів.

Куфри асекуруємо від випадків аж до Вашої місцевости.

Посилаємо гроші до старого краю по найнизшім курсі з повною ґваранцією.

Отже, если хочете щасливо і скоро заїхати до старого краю, звертайтесь до нас по всі інформації, а зощадите богато тяжко запрацьованого гроша.

MORRIS ENGEL, UKRAINIAN BANKER,

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зілє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.

Пишіть зараз то Вам пораджу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:

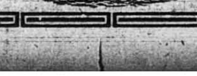

І. ГЕРЦ, Банкир і Нотар,

224 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

ВЕЛИКІ ГРОШІ

можливі для кождого читателя КРОНІКИ ДЛЯ ВИНАХОДИТЕЛІВ. Оказовий нумер і рада ДАРОМ. Містить в собі ЩО ВИНАЙТИ І ЯК ВИНАХІДКИ ОБЕРНУТИ В ДОБРІ ГРОШІ. Користайте зараз.

Пишіть до: 60вс—

THE INVENTORS PUBLISHING COMPANY, Dept. Sw.

238 Spring St., New York City.

U. S. MAIL STEAMSHIP CO. INC.

S. S. "SUSQUEHANNA"

З НЮ ЙОРКУ ВПРОСТ ДО

БРЕМЕН і ҐДАНЬСКА

ДНЯ 25-го ВЕРЕСНЯ І 17-го ПАДОЛИСТА

Кабіна до Бремен $175 і $200, до Ґданська $200 і $225

Третя кляса до Бремен $125 до Ґданьска $135

Доплата податку военного $5.00.

Голоситись до: 45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. або до місцевих агентів.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Если хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болі голови, завороти, болі крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж, випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 8. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 8352.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ

ДР. РУССЕЛЬ

Першою річею, яку Ви хотіли би знати є „ДЕ НАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли Ви звернете свої кроки до офісу Д-РА РУССЕЛЯ, 176 EAST JEFFERSON AVE., ОДНІ ДВЕРІ НА СХІД ВІД ВУДВАРД ЕВЕНЮ, ДІТРОЙТ, МІШ, там найдете без втрати часу ДОСВІДЧЕНОГО СПЕЦІЯЛІСТА, за котрим Ви шукаєте. Коли навідаєтесь у Д-РА РУССЕЛЯ, Ви побачите, що він дуже старанно досліджує стан Вашої недуги, щоби віднайти докладно де і нащо Ви терпите. Його офіси є заосмотрені найновійшими науковими апаратами. При їх застосованню і широкому знанню недуг самим д-ром Русселем, всякі ошибки є неможливі.

МОЇ ЧУДОВІ УСПІХИ

в лічеyню недуг як острих так і хронічних, є наслідком того, що я досліджував сі недуги через ціле мое життє. В додатку мої офіси є заосмотрені в найновійші інструменти і прилади, електричні, вібраційні і механічні, і не щадиться нічого, що лише може бути корисне для моїх пацієнтів. Коли мене відвідаєте сейчас, то будете могли оцінити, чи Ви повинні чекати дальше аж промине всяка надія до вилічення себе з недуги, без зглядУ який є її стан або як вона довго треває. Затим коли хочете зістати вилічені, наука і досвід приверне Вас знов до сили, здоровля і щастя

ПОРАДА І БАДАНЄ ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділі від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

DR. RUSSELL, 176 EAST JEFFERSON AVE. одні двері на схід від Woodward Avenue. DETROIT, MICH.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

Dr. MESSEC, 124 No. 8th Street, Philadelphia, Pa.

на недуги кровні і скірні, вичерпанне, нервовість, притуплений і розсіяний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ

Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій ціні без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших долягливостях і попалисьте в зневіру і починаєте тратити надію, зголосіться до мене, щоб я Вас збадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-літну безперервну практику в медицині і опереванню в стейті Пенсильвенія лічення хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досвіду, бо я заопікуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лічити Вас найліпшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Колиб я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьтеся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лічение і пряме застрікування крови через щіплення бензольсом і серум, яких я уживаю запевнять Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC СПЕЦІЯЛІСТ 124 N. 8th Street PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 10. до 1. в полудне.

Навідайтесь сейчас до **Doctor ZINS**

СПЕЦІЯЛІСТА З ПОНАД 25-ЛІТНОЮ ПРАКТИКОЮ.

Др. ЗІНС лічить хронічні недуги, нервові, серця, жолудка, печінки, нирок і міхура, неправильности, мочові, секретні недуги, і у всіх случаях нервового ослаблення. В случаю ЗАТРОЄННЯ КРОВИ застосовується до найліпших і добре звісних, досконалих і новітних метод. МУЩИНИ, котрі є недужі, ослаблені, бліді, вичерпані і знеохочені, найдуть опіку на всяку їхню недугу. Коли стан недуги є відповідний, причину легко усунеться і здоровле повертається. 102—

ПРИЙДІТЬ НА БЕЗПЛАТНУ ПОРАДУ.

Не буде Вас нічого коштувати, щоб збадав Вас др. Зінс. Винагорода за його методу є дуже уміркована і не перевисшає ціни, яку кождий чесний чоловік хоче заплатити. Богато недужих мущин іде сотки миль, щоб найти поміч. Досліди попереджаючі лічення переводиться на крови системою Вассермана і бадаеться мікроскопом для докладного справдження прояв недуги і впливу лічення.

СПОСІБ ЛІЧЕННЯ найпрактичнійшими методами.

DOCTOR L. ZINS, 110 East 16th Street, NEW YORK, N. Y.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер, в неділі від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

(Продовження з стор. 1-шої)

було нічого підчас недавної негоди в металюргічнім промислі і не запобігло розрухам.

НЕЛАД В ІТАЛІЇ.

РІМ, 26. вересня. (Юнайтед Пресс"). — Становище положене Італії погіршилося ще більше через спорадичні видки насильства по цілім краю. Надходять суперечні відомости про постанову робітників зглядом віддання фабрик. Деякі робітники знеохочені безнастанним доглядінням фабрик та конечністю казати собі доставляти харчі до фабрик. Надіються, що з кінцем тижня ця справа буде полагоджена.

Тимчасом в Турині нині нові розрухи. Робітники напали на поліцію, при чім згинуло що найменше 9 людий, а ранено 20. Робітники узброєні в кулемети і кріси.

Жовніри, обурені нападом на них, кинули 6 підпальних бомб на будинок Палати Праці в Тріесті. Робітники, що зорганізувалася товпа, яка пійшла походом по місті і здемолювала редакцію соціялістичної газети „Пролетар"

З РІЖНИХ СТОРІН.

ЧУЖІ ГРОШІ НЕ ВІЛЗИСКАЮТЬ СВОЄЇ ДАВНОЇ ВАРТОСТИ.

Професор Герберт Міллер з Оберлін Каледж вернув в неділю до Ню Йорку зі своєї подорожі по середній і полуднево-східній Европі. Він звідив Чехословаччину, Румунію, Болгарію, Югославію, Австрію, Німеччину і там студіював економічні відносини. На підставі тих студій він прийшов до заключення, що в середній Европі революції не буде, бо люди вже вчилися до праці і жнива були подекуди дуже видатні, крім Австрії, де чути пригноблене.

„Американці, котрі закупили по дешевій цінї чужі гроші — каже Міллер — дуже завдуть, що вони (чужі гроші) вже школи не вернуть до своєї давної вартости. Англія ще може піднести вартість свого фунта до попередної вартости, але іншим державам це не можливе.

АВСТРИЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗЛУКИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВІДЕНЬ, 20. вересня. (Прив. Тел.) — Німецькі національні товариства в силі яких 760.000 людий, устроїли сьогодня маніфестацію за злукою Австрії з Німеччиною і з протестом против постанови версальського мира, яким прилучено міліони Німців до Чехословаччини.

Була це найбільша маніфестація зі всіх, які до тепер відбувалися у Відни.

ФРАНЦУСЬКО-УГОРСЬКІ ТОРГИ.

ВІДЕНЬ, 20. вересня. Газета „Аз Ембер" друкує сьогодня текст умови межи французьким і угорським правительствами, на підставі якої, угорські державні зелізниці мають перейти під контролю великої французької корпорації на протяг 30 літ. Угорщина має задержати 30 процент зелізничого капіталу.

Франція зобовязується відбудувати угорські зелізниці до такого стану, як було перед війною і обіцює скоро допустити Угорщину до Ліги народів і принадлежн, задержати конскрипцію (примусову військову службу?). Франція має допомогти також Угорщині при оснащенню границь.

(Позірф Угорська Русь знова в небезпеці — ред.).

ЗАГАЛЬНИЙ РИМУС ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 24, вересня. (Пр. Тел. „Н. Й. Амерікен"). Німеччина має в плянї завести загальний римус праці на місце військової служби, що її заборонено договором у Версалю. До обовязкової праці були би приневолені ті, що находяться в давнійшім військовім віці і є фізично спосібні.

Міністерство економії, одружмуючи свій проєкт, завело вже „рік праці", в часі котрого кождий фізично спосібний мущина буде приневолений віддати свою працю на яку небудь державну цїль, зовсім таксамо, як давнійше мусів служити 3 літа в службі.

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР.

ПАРИЖ, 24. вересня.—Жорж Лейґ, бувший міністер маринарки, приняв сьогодня провід у французькім кабінеті.

Урядово оголошено, що він приняв це становище на просьбу Мільрана. Він буде рівночасно і міністром закордонних справ і не буде робити ніяких змін в кабінеті.

Іменоване Лейґ викликало несподіваку в добре поінформованих кругах, бо загально вірили всі, що премієром на місце, Мільрана стане Арістид Бріян.

Жорж Лейґ єсть богатим чоловіком, має великий політичний досвід і був вже 7 разів міністром ріжними наворотами.

НІМЕЦЬКИЙ УГОЛЬ НЕ ХОЧЕ ГОРІТИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 26. вересня. (Пр. Тел.). — Хоч Німеччина посилає тепер кождого місяця до Франції таку скількість угля, до якої зобовязалася договором в Спа, але цей уголь не хоче горіти. Французи обжаловують Німців, що вони нарочно хочуть в той спосіб обійти договір.

Уголь приходить в формі порохи або цеголок. Цеголки легко розсипаються, а в углевім порості має бути богато землі.

ДАЛЬШІ РОЗРУХИ В ІРЛЯНДІЇ.

ДОБЛИН, 26. вересня. (Пр. Тел.). — Протягом останних 24 годин стратило знова житте богато людий, а місто Белфаст було осередком розрухів. В місточку Трим Шін Фейнери напали на поліційні бараки, поліція піддалася, видала все оруже, почім будинки понищено. Один констабель ранений поважно. В місточку Бродфорд застрілено одного констабля, а чотирох поважно ранено.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Андрій Скварко, приватний урядник заслужений, тихий робітник на рідній ниві, помер 19. серпня 1920 по довгих тяжких терпінях в 51. році життя. Покійний осиротив дітий, нині 8 доньку Ганну, вдову молодечку письменницю. Похорон відбувся в суботу, дня 21. серпня, о 3. год. по пол., з дому при вулиці Малецького.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ПАШПОРТИ КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ ПЕРЕСИЛКА ГРОШІ

T. J. HRYCEY & CO.,329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українськими тільки Лаєтого, що мабуть родилися на Україні, або до таких, що забігають обіцюють, удайтесь устно або письмо до знакої Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власній будинку і полагоджує висше згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґарантією.

Ов. Галичанин.

МАЛИЙ УГОРСЬКИЙ РУСНАК.

(Із споминів з віденських лічниць).

На початку війни не було ще їх, тимчасових вояків, ніде Дітей прийшло до лічниці перший транспорт таких вісімнайцятьлітків, мій добрий знакомий, старий Ілько, мояк із залізничого повіту, давний „шпитальник", що знав на память кожду сальу привитав мене словами:

— Прибув до нас сеї ночі новий транспорт, вонїдали, вони.

— Щож це за діти, відкіля й чиї вони?

— Та такі вояки, що тільки їм бо тікою у руки і гемер, і ружницю пустили. Одуть, подивіться лишень. І повів мене на долину до великої салі, а в першій дні містилися тяжше ранені Між ними справді найшлось кілько молоденьких хлопчиків, по котрих важко було в повірити, що це вояки, ранені на італійскому фронті!

Малий угорський „Руснак" був тяжко ранений. Спершу, витаючи на чужині нових наших вояків, я його й не запримітила. Говорили із другими, виписувала назвиска у нотатник, розписувала картки домів, роздавала часописи і вже збиралась виходити, коли мені впало мене в його інтелігентне, лице, майже діточе лично із глибокими чорними очима. На таблиці у ліжка лежав ніжний вояк, видалися у очі букви „Ruth", по цім я й пізнала, що це теж один з наших.

— Чомуж так тихенько лежиш, молодий воєне і не признаєшся, що теж Українець.

— Та бо я угорський Руснак, не письменний, не умію газетку прочитати.

— Ну це нічого, признавайсь до нас, коли ти наш. Але не давно такий видно цікавий з тебе хлопець, а не уміючи читати, чи нема у вас школи?

— Є, але то така школа — однако газетки не прочитав би — мадярська. Я ходив до дяка на другім селі, як робили ці, котрі хотіли по-руськи вчитися — не було в мене часу. Я найстарший, треба було в господарстві батькови помагати. От сестра Ільдикодила і уміє так добре! Вона сама до мене листи пише. Хоцуть подивитися? питає хлопець рад, що має перед кіна похвалитися перед іншими. Ільдиі

— Покажи, покажи, я дуже рада бачити, як Анька пише.

— Ей, Анька?а того не багато розуміють — зневажливо махає рукою Ілько. — Такого письма вас не вчили. Ми на силу пите через десяте розібрали.

Малий Руснак засоромився. Не знає сам, чи подавати вже картку від Аньки, чи лишити. В його очах грає цікавість страх. Анька не прочитаю я скажу, що Аньки не уміє писати...

Але від чого з мене цензорка? Не гарно не тиснї найсвіжіший цензень в день переходить через мої руки. Сміло беру карточку від Аньки не писану з старанно каліграфовану книжковою чцвнцвнцвн

НЕДУГИ МУЩИН

Я є единокий специяліст недуг мужеських в Піттсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ
II. поверх, фронт.
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8 веч. В неділі від 10. до 2.

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює В 24 ГОДИНАХ
Кожда пачка має напись з MIDY
Уникайте підробів

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЄ

Тепер є щасливий, а думав, що не найде вже помочи.

До Д-ра Ганнона, 146 E. 14th Street, New York.

З радістю повідомляю Вас, що я находжусь в добрім здоровлю і я чуюсь дуже добре. Я роскажу Вам свої клопоти, які я перебув перед тим, як я зайшов до Вашого офісу. В часі коли я навідався до Вас, я Вам не сказав що я був під лікарським доглядом в Стамфорд від падолиста 1917 до мая 1918. Лікар не міг мені помочи і сказав мені, щоби я удався до якого доброго лікаря в Ню Йорку. Тоді мій приятель завів мене до специяліста, лікаря, котрий мав 30-літну практику на недугах, яку я терпів. Він оглянув мене і я оставав під його доглядом від мая 1918 до серпня 1919 р. Тоді я був втратив зовсім надію, як я прийшов до Вас. Богато можна написати про ті мої клопоти, але я є тепер дуже щасливий. Я завдячую Вам і брак мені слів до висказання Вам мої вдячности.

З поважанием
Mr. D. O'BRIEN
315 Greenwich Ave., Stamford, Conn.
27. падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь ново повсталу або застарілу недугу а потребуєте помочи специялісти прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоре, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, мигаються Вам в очах, слаба память слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, желудка і недомагання кишок, болі невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАННЄ ЕЛЕКТРИКИ. ЗАШКІРНІ ВСТРІКУВАННЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕННЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині Не відкладайте.

DR. HANNON
СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET,
Напроти Tammany Hall, New York.
Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол. Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані свята: від 10 до 2. в полудне лише.
Осібний почекальний покій.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
СЛАВНИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

поручає всім терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄННЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітей в своїм офісі або в домі пацієнтів, специяльно же на пропуклину, при помочи специяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
304 — 2nd Avenue,
(між 17. а 18. улицею)
NEW YORK
Години офісові: щоденно від 8-мої рано до 8-мої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Домагаються відкликання війска із страйкового терену.

С. Ф. Кіней, предсідатель дистрикту ч. 17 Злучених Углекопів в Америці, оголосив у Чарлстон, В. Ва., заяву, в котрій заповідає, що 126.000 зорганізованих робітників Вест Вірджінії вийдуть на генеральний страйк, як що „федеральні війска будуть уживані на агенцію страйколомів замісць на охорону конституційних прав горожан стейту і цілого краю". Він добавив, що „заки одначе розпічнеться драстична акція, союзи углекопів північної і полудневої Вест Вірджінії будуть візвані ужити свого впливу, щоби федеральних жовнірів забрано зі стейту, аби міг запанувати спокій". Федеральні війска находяться на страйковім терені у Вест Вірджінії вже кілька тижнів, а післано їх там на жаданнє стейту, щоби не допустити до розрухів.

Еспанські женщини бунтуються.

В еспанськім місті Ціюдад Реаль відбулися дня 24. с. м. демонстрації женщин против дорожні. Підчас розрухів заподіяно в місті школи на два міліони пезет ($195.000). Губернатор удався до Мадриду, щоби порадитися з кабінетом у сій справі. Між женщинами є замітне незвичайне роздразненнє з приводу високих цін на харчові матеріяли.

Страйк машиністів.

В Рочестер, Н. Й., відбуваєть-ся тепер конвенція Міжнародного Союза Машиністів. На тій конвенції постановлено виклікати на загальний страйк 5.000 машиністів, котрі працюють у 56 заводах „Амерікан Кен Компані".

Відважний злодій.

Минулої суботи рано, між годиною 6-тою і 7-мою, якийсь невислідженый доси мущина закрався до чотирох кімнат в готели Валдорф-Асторія в Ню Йорку і обрабував ночуючих там гостий. За втікаючим злодієм пустилася в погоню готелева наглядачка, але він збив її з ніг і почав дальше вдирати. На крик дівчини прибіг нічний сторож, але він навіть не пробував ловити рабівника, бо не позволяв на се його старий вік. Смілий злодій утік не знати куди і уніс з собою кількасот долярів. Управа готелю не хотіла сеї справи публікувати, але вона помимо її волі таки дісталася до нюйорських газет.

Смерть визначного жидівського філянтропа.

В суботу (25. с. м.), о годині 6.30 вечер, помер в Ню Йорку визначний фінансіст і філянтроп, Яків Г. Шіфф. Він родився 1847 року в Франкфурті над Майном (Німеччина), а в 1865 році прибув до Америки і поселився в Ню Йорку, де на банкових інтересах доробився значного майна. На добродійні цілі, особливо на жидівські, покійний видав міліони долярів. Він визначався щирим американським патріотизмом і був поступовою людиною.

Число студентів нюйорського університету.

Як показується з виладженого частинного спису, нюйорський університет Колюмбія буде мати в біжучім шкільнім році понад 31.000 студентів.

Нагорода за винайденне злочинців.

Поліційний департамент міста Ню Йорку порозліплював на всіх публичних місцях і порозсилав по цілім краю оповіщення, в яких обіцяє $10.500 нагороди за винайденне тих злочинців, котрі спричинили вибух на улиці Вол. В сім оповіщенню є поданий опис того воза, на якім мав находитися вибуховий матеріял, та опис коня, його підков і упряжи.

Діточий параліж появился знова.

В стейті Масачусетс було в серпни 94 случаїв діточого паралїжу, а в біжучім місяци (до 24. вересня) було їх 134. В Бостоні було минулого місяця 44 випадків, а в сім місяци 47. Ся недуга шириться потрохи і в горішній части нюйорського стейту. Від 1. січня б. р. до нинішного дня в місті Ню Йорку було 48 занедужань, з яких 8 скінчилися смертию. Дня 23. с. м. занотовано в Ню Йорку три випадки занедужання на діточий параліж і один випадок смерти (померла в нюйорськім шпиталі 13-літна дівчина).

В Бостоні замкнено пять банків.

Від часу банкротства ославленого бостонського „грошевого чародія", Карла Понці, замкнено в Бостоні вже пять ріжних банків. Зроблено се на припорученнє банкового комісаря Йосифа С. Аллена. Першим банком, який замкнено, був Гановер Трост Компани, відтак пійшли по черзі: Пруденшел Трост Компани, два меньші приватні банки і нарешті знов один великий, Космополітан Трост Компани. Сей останний мав широкі фінансові звязи з усіми майже столицями і більшими містами в Европі, Азії й Африці.

Писати рецепти на горівку не легка робота.

Коли прогібіційний директор Стон запитав д-ра Феша в Шікаго подати причини, чому він не повинен скасувати йому права писати рецепти на горівку, то шановний доктор відповів, що писати рецепти се не є легка робота. „Я почав писати рецепти в 7-мій рано і працював 12 годин без перерви. Нині принесли обід до офісу і я нищучи їв його". Феш признався, що він написав 308 рецепт в однім дни, а 700 рецепт в 4-рох днях.

Тверда Італіянка.

Сім місяців тому приїхала до Бруклина, Н. Й., пані Й. Пагано з Італії. Тепер вона породила троє дітий нараз: 2 хлопці й одну дівчину. Два дни по сім вона вже робила свою домашню роботу, не виключаючи п[illegible]ння і прасовання та покупок в [illegible]сті. Діти живуть і є здорові.

Обезпека робітників в Італії.

З днем 1. серпня с. р. введено в Італії важну реформу, а саме обовязкову обезпеку на старість і обезпеку інвалідів. Вона розтягається на всіх промислових і сільських робітників, не виключаючи дрібних власників, на приватних функціонарів, що побирають місячну платню меньшу ніж 350 лір, на службу, на ловців і рибалок, приватних учителів і другі професії. Після обчислень обовязок обезпеки обіймає 12 міліонів людей, з сего 7 міліонів мущин і 5 міліонів жінок. Вкладки складають в рівній частині як підприємці так і робітники. Місячна вкладка рівняється висоті денної платні.

Чи се правда?

Офіцир, котрий прибув недавно з Одеси до Лондону, каже, що большевики таки „націоналізують" жінки. Він каже, що був свідком, як в Одесі 12 жінок відобрало собі життє, аби лише охоронитися від большевицького закона. Він також каже, що їхав з 1.500 жінками, які вертали з Києва до Одеси, сповнивши 3-місячну службу. Їх стан був нужденний. Тесаме роблять в других містах. Однак Одеса на сьому найбільше терпить.

ДАЄМО ПАШПОРТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТИЧНОЇ МІСІЇ В ВАШІНГТОНІ.

НЕ ПЕРЕПЛАЧУЙТЕ!

ЩО ПОВИНЕН ЗНАТИ КОЖДИЙ, ЩО ВИБИРАЄ УКРАЇНСЬКИЙ ПАШПОРТ?

1. Що пашпорти видавані Українською Місією коштують лиш

ТРИ ДОЛЯРИ

з малою доплатою за підписи нотаріяльні і пересилку.

2. — ПАШПОРТИ ВАЖНІ НА ОДИН РІК.

Наші люди їдучи домів чекали на пашпорти по два-три місяці. Щоби се оминути, ми постараємося о правні пашпорти в трох днях. Пишіть до нас по аплікації а ми вишлемо Вам пашпорт в три дни від отримання аплікації. Не чекайте до послідного дня, але майте пашпорт готовий, а маючи пашпорт виїдете копи Вам подобається, без задержанняся в Ню Йорку. — Памятайте, що ми доси обслужили задоволяючо понад 5.000 Українців. Звертайтесь листовно або особисто до головної канцелярії: 103—

UKRAINIAN EXPORT COMPANY, Inc.,
318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
ФІЛІЯ: 684 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.
ФІЛІЯ: 24 VAN BUREN ST., PASSAIC, N. J.

$10 ВИСТАРЧИТЬ НА ПІДВАЛИНИ ВЛАСНОГО ДОМУ.
Роботи подостатком.
Пишіть по близші інформації в українській мові, залучаючи 5 центів і вишліть до: 13св23
RAHWAY HOMESTEADS CO., D-2,
Suites 1017-1018,
15 Park Row, New York, N. Y.
Офіс отворений кождого дня до 5. попол., в неділі від 10. до 11.30 рано.

НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

(З віденської газети „Український Прапор").

Взаємовідносини між Російською Федеративною Совітською Республікою та Українською Радянською Республікою.

Четвертий всеукраїнський зїзд рад вирішив резолюцію, яка сама собою характеризує піддання зависимість Української Радянської Республіки від Російської Федеративної Совітської Республіки. Нище подаємо деякі точки цьої резолюції:

Всеукраїнський Зїзд Рад заявляє, що УСРР, маючи свою самостійну державну конституцію, являється членом всеросійської соціялістичної федеративної республіки, обєднаної спільністю політичного і соціяльного устрою та констатує, що окупована німецькими імперіялістами білогвардійцями Україна стала знову вільною тільки за допомогою Р. Ф. С. Р.

Всеукраїнський Зїзд Рад підтверджує згоду між центральними виконавчими комітетами УСРР, і Р. С. Ф. С. Р. про обєднання комісаріятів: військового, фінансового, залізниць, народнього господарства, пошт і телеграфів, праці та припоручає новому Центральному Виконавчому комітетові вести і на далі ту саму політику тісного зближення.

Всеукраїнський З. Р. припоручає Центральному Виконавчому Комітетові України війти в переговори з Всерос. Центр. Вик. Комітетом в справі представництва України в В. Ц. К.

В. Зїзд Рад уважає концепцію Петлюри тільки як претекст для укріплення на Україні ненависної, чужої, влади панських шляхтичів.

Проти цеї резолюції виступила Фракція Української Комуністичної Партії і оголосила через Авдієнка свою „Декларацію", в якій домагається суверенности Української Радянської Республіки, з окремим політичним, військовим і економічним управлінням.

В. Зїзд Рад одначе не голосував над цею декларацією і радив дальше над продовольчою і земельною справами.

Нові повстання.

На Україні починаються нагально поширяти селянські повстання. Московська „Правда" подає, що селянське повстання загрожує вже поважно цілому лівому крилу совітського фронту. З першу повстання концентрувалися в околицях Херсону, тепер поширилося воно на київську, подільську, катеринославську і харківську губернії. Селяне по скінченню зборів зброяться, збираються у відділи і нападають на червоноармейців. Значними силами має розпоряджати от. Волох. Катеринославом заволоділи повстанці Махна. Перед евакуацією більшевики підпалили місто з трох кінців. Біля Миколаїва підняв повстання проти більшевиків от. Струк.

Повстання на Кубані.

Протибільшевицькі повстання на Кубані і на Дону обнимають щораз ширші простори. Як подає „Время", там оперують дві армії — от. Пилюка і Андреєва. В Катеринодарі, Таганрозі і Ростові становище більшевиків дуже скрутне.

Політичні партії на Закарпаттю.

На Закарпаттю починає щораз більше проявлятися політичне життя партій. Головно слідний тепер рух перед виборами: кожна партія старається придбати собі нових прихильників. З цьої нагоди подаємо спис партій Закарпаття: 1. Хліборобська; органом її являється ужгородська „Наука". 2. Руська соціял-демократична, з провідниками: Остапчуком і Пузою. 3. Трудова (голова Бескид). 4. Соціяльно-земельна; ця веде москвофільську роботу, провідник її Гагатко. 5. Інтернаціональна; її творять Жиди і Мадяри. 6. Підкарпатська земельна організація з головою др. Камінським. 7. Християнсько-соціяльна; це національна мадярська партія з головою Валентином Мадяром. 8. Мадярська-рільнича (її творять Мадяри — власники малої і середної посілости). 9. Сіоністи (жидівська). 10. Чеська республіканська; до неї входять усі Чехи Закарпаття.

Українська пісня на Закарпаттю.

Менша частина Української Республиканської Капелі виїхала в складі 16 членів на Карпатську Русь. В Ужгороді зорганізувалася вона в музично-драматичне товариство „Кобзарь" і дня 11. серпня ц. р. зачала свою діяльність добірним концертом, що відбувся в міському театрі. На програму його зложилися в перший частині колядки й щедрівки, в другій соля сопранові, альтові й басові, в третій народні пісні. Все відбулося на причуд гарно. Саля була переповнена. Українська пісня зробила на всіх присутних, своїх і чужих, величезне враження і викликала поважання, як до її виконавців, так і до нашої справи взагалі. А це тут значить немало. На концерті були всі верховодячі круги: губернатор Жаткович, франц. ген. Парі, американська місія Червоного Хреста і ин. Була також маса священиків. Про концерт заговорила з найбільшим признанням вся тутешна преса. І справді хор співає гарно, зі всіми кошицівськими нюансами, викинувши одначе з програми всяких „Ченчиків", „Біди" і ин., що в естетично настроєної публики будили тільки несмак.

Хор складається з трох сопраністок: М. Терпило (солістка), Т. Приходько, С. Безручко, пятьох альтисток: Н. Машкевич (солістка), К. Здорик, К. Рощахівська, Н. Царгородська, Приємська, трох тенорів: Татарів, Пеленський, Безручко, трох басів: Більченко, Вахнянин, Кирчів. Орудник хору: М. Рощахівський.

Другий концерт з цілком новою програмою заповіджений на 26. ц. м. Хор відновлює репертуар сольовими річами і штучними композиціями також галицьких композиторів, а з кінцем місяця вибирається на провінцію. По повороті задумують члени хору виставити: „Наталку Полтавку", „Ой не ходи Грицю", „Запорожець за Дунаєм" і ин., до чого вже приготовляються.

Не потребуємо, здається, підчеркати, яке національно-виховуюче значіння може мати отсей гурток молодих ідеалістів для відродження нашої Карпатської Руси. Тому святим обовязком всіх наших людий підпомагати їх у всім на кождому кроці, вимбільше, що гурток нічим незабезпечений, без фондів, отже без грунту під ногами. Звертаємо на це увагу передовсім нашим карпатським землякам. — І. Н.

ФАРМА.

Спродається фарма за безцін: 95 акрів урожайної землі, з котрої 35 акрів пасовиска, 15 акрів грубого ліса, 45 акрів для засіва і сінокос. На фармі знаходяться три керниці і річка протікає через цілу фарму. Гарний двоповерховий дім з 10 кімнат, з електричним світлом, з телефоном і водою. Нова велика стодола, три добрі великі шопи і курник. Всі будинки в добрім порядку і з громоводами. Додається до сеї фарми 2 гарні молоді коні, 17 дійних коров, один бик, 2 ялівки, 6 безрог, 83 штуки кур, також посів, сіно, вози, сані, брички, упряжі на коні і всі добрі хліборобні машини. Ціна сеї фарми 5.500 дол., готовими грішми не меньше як 1.400 дол., а решта по 100 дол. в рік і 5 процент. Добра нагода купити фарму за таню ціну. Фарма знаходиться тільки одну милю від малого міста, колійової стації, гладкої сошаної дороги, і чверть милі до молочної фабрики і школи. Недалеко від фарми сусід Українець.
K. MELNIKOFF, P. O. Remsen, N. Y.
Telephone: 721 Y. 5. 17-19

ДОБРА ВІСТЬ ДЛЯ НЕДУЖИХ

Я переніс свої офіси до власного будинку під **120 EAST 29TH ST** (близько Лексінгтон Евеню). Попит за моєю лікарською услугою став так великий, що мій льокаль оказався рішучо замалий для обслуги сильно зростаючої моєї клієнтелі. Коли Ви терпите на ослабленнє нервів, бите серця, ослаблення легких, прикру утому, завороти, болі голови з маяченнєм, ослабленнє членів тіла, гнилі рани, чираки, катар, болі горла, болі желудка і прищі? Сі недуги як і много инших є часто першими признаками наближаючоїся утрати здоровля і сили. Віддайтесь лїченню в початках доброму лікареви.

Важні успіхи. Лічене електрикою і приме вспринування в кров серумом вакциною і бактеріною, які я уживаю, запевнює добрі успіхи. Порадьтеся мене тепер. Не відкладайте на другий день.

Недужі мущини і женщини. Не терпіть. Не зневіряйтесь. Прийдіть до мене ще нині і верніть на дорогу до здоровля і щастя. В многих случаях всяка недуга погіршуєсь, коли її нехається сейчас лікарську поміч. Віддайтесь мені тепер. Скористайте з мого довгого досьвіду в лїченю хронічних, нервових, шкірних і кровних клопотів. Факти про те, що я поміг тисячам людий повинні Вас упевнити, що і Вам поможу. Запрошуюсь Вас відвідати мене.

Я ЛІЧУ свіжі і хронічні долягливости, як прим. кровні, шкірні і нервові клопоти, недуги жолудкові, кишок і печінки, також ревматизм, болі в крижах і вязах, болі голови, запір, завороти, прищі і катар голови, носа і горла. НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ, АЛЕ НАВІДАЙТЕСЬ СЕЙЧАС.

МОЯ ЛЯБОРАТОРІЯ є добре засоблена у великий ряд ЛІКІВ для всіх недуг, які я лічу, і коли даю недужому лік, то знаю добре, що він дістане і маю певність про чистоту і силу тих ліків.

УЛАДЖЕННЄ ОФІСУ містить найновійші ЕЛЕКТРТИЧНІ, ХІРУРГІЧНІ І МЕХАНІЧНІ АПАРАТИ і я маючи повну опитність про їх застосованне можу їх уживати з великим успіхом для недужих.

DR. LEWIS 120 EAST 29th STREET, Близько Лексінгтон Евню. NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТИ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лїчення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доляр не заплатите, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівтірки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., (Близько 75-тої улиці). NEW YORK

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лїпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Вписуйтесь до нашої школи. — I. Stepanoff, інструктор і механік.
Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по каталього
ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦІ!

ХТО БАЖАЄ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ, АБО СПРОВАДИТИ КОГО ДО АМЕРИКИ

— ЧЕРЕЗ —

АНТВЕРПЕН ГАМБУРГ — РОТЕРДАМ ТРИЄСТ

— І —

ИНЬШІ ПОРТИ, НЕХАЙ УДАЄ СЯ ОСОБИСТО, АБО ЛИСТОВНО З ЗАМОВЛЕНЄМ ШІФКАРТИ ДО ЗВІСНОЇ КОЖДОМУ І ТАК ДОВГІ ЛІТА ІСТНУЮЧОЇ АГЕНЦІЇ, ГРИГОРИЯ КУНАШЕВСЬКОГО, ПРЕДСТАВИТЕЛЯ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

ВИПОВНЯЄМО АПЛІКАЦІЇ НА СПРОВАДЖЕННЄ З КРАЮ, ЯК ТАКОЖ І НА ПАШПОРТИ ВІДІЗДЖАЮЧИМ ДО КРАЮ.

ДЛЯ ТИХ ОДНАК, ЩО МЕШКАЮТЬ ПОЗА НЮ ЙОРКОМ, ВИСИЛАЄМО ВСЯКІ ПОРАДИ В ТІЙ СПРАВІ ЛИСТОВНО.

ШІФКАРТИ З КРАЮ

ДЛЯ ОСІБ, КОТРИХ БАЖАЄТЕ СПРОВАДИТИ ДО АМЕРИКИ, МОЖЕТЕ ТАКОЖ КУПИТИ В НАШІМ БЮРІ, ЧЕРЕЗ АНТВЕРПЕН, ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ І ТРИЄСТ ЗАЗНАЧУЮЧИ ПРИ ТІМ, ЩО МОЖУ ДАТИ ВЕЛИКУ ПОМІЧ ПРИЇЗДЖАЮЧИМ ПРИ ВИСІДАНЮ В НЮ ЙОРКУ.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА ПІСЛЯ НАЙНИЗШОГО КУРСУ.

УВАГА!

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ ЯК НАЙСКОРШЕ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ, ТО ПРИХОДІТЬ ДО НАС А СПОВНИМО ВАШІ БАЖАНЯ. МИ ЗАОПІКУЄМ СЯ ВАМИ І ВАШИМ БАГАЖОМ ПОЧАВШИ ВІД СТРІЧІ НА СТАЦІЇ КОЛЇОВІЙ, АЖ ДО ВІДПЛИВУ КОРАБЛЯ. КОЖДИЙ ХТО СКОРО ВІДІХАВ, АБО ПРИЇХАВ З КРАЮ, ТО ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ АГЕНЦІЮ Г. КУНАШЕВСЬКОГО.

G. KUNASHEVSKY, 179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ПЕКЛО В ХАТІ!
ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

В ЯКОЮНЕБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, І НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКУ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.

І ВЕРТАЙТЕ ПРАВОЮ ДОРОГОЮ ДО ДОБРОГО ЗДОРОВЛЯ.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосоване найновійших наукових метод.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-ої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділі від 10. рано до 2. попол.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ 96—

на ослаблене нервів, болі в крижах втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болі голови, дрощі, привиди, ослаблене членів тіла; боляки, скірні виниду катар, пече Вас горло, болі желудка і в крижах, болі горла, горячку, запір, ревматичні болі, прищі? Сі як і другі недуги є першою прикмою, яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Ми уживаємо на прав славний сьвітовий лік проф. Ерліха 606-914.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, я поможу Вам в скорім часі. Я лічу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Бадане безплатне, коли недужий віддасть ся лїченю. Порада зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволїкане є небезпечне.

DR. COLHOUER, 717 LIBERTY AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Closely bound